

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม(SMEs) ของไทย

ชนะพัฒน์ พลับพลา

สารนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
ปีการศึกษา 2547
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

PROBLEMS OBSTACLES AND DIRECTION FOR DEVELOPMENT
OF SMALL AND MEDIUM SIZE ENTERPRISES IN THAILAND

THANAPHAT PLUBPLA

A THEMATIC PAPER PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS
(BUSINESS ECONOMICS)

2004

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์ : ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

ชื่อผู้เขียน : นายชนะพัฒน์ พลัฒลา

ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์จิตรรา ศุวิชรานนท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์อัมรินทร์พงษ์ ฉัตราคม

อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพราะนอกจากจะเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนที่ผลิตวัตถุดิบและชิ้นส่วนให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องขนาดใหญ่ และเป็นแหล่งรองรับการจ้างงานมากกว่าครึ่งของจำนวนแรงงานทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรมแล้ว จำนวนโรงงานที่มีมากกว่า 120,000 โรง (ประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศ) และตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ยังช่วยบรรเทาปัญหาความแออัดจากการเติบโตของสังคมเมือง กระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นด้วย แต่ที่ผ่านมาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการเท่าที่ควร และต้องประสบปัญหามากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาการผลิต และการตลาดจนผู้ประกอบการหลายรายต้องหยุดการผลิตชั่วคราว หรือบางรายถึงขั้นต้องปิดกิจการอย่างไรก็ตาม นับแต่ช่วงกลางปี 2541 เป็นต้นมาภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น และได้ผลักดันให้มีพระราชบัญญัติรองรับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและ

ขนาดย่อม รวมทั้งยังมีมาตรการเร่งด่วนด้านการเงินออกมาสนับสนุนอีกด้วย

ในการศึกษาพบว่าวิกฤตการณ์ทางการเงินและภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่กลางปี 2540 ส่งผลให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง และส่งผลถึงการเลิกจ้างงานหรือปิดกิจการ ในวงกว้าง แต่หลังจากที่มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาจากภาครัฐแล้ว ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นและมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับตัวเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมที่เป็นมาตรฐานมากขึ้น

ABSTRACT

Thematic Paper's Title : Problems Obstacles and Direction for
Development of Small and Medium Size
Enterprises in Thailand

Student's Name : Mr. Thanaphat Plubpla

Degree Sought : Master of Economics

Major : Business Economics

Academic Year : 2004

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Jitra Toowicharanont Chairperson
2. Assoc. Prof. Asambhinabong Shatragom

Small and medium size enterprises have played an important role in the economic development of Thailand because they are supporting industries which produce materials and parts for the linking large industries. Furthermore, these small and medium size enterprises are also the main source of employment that can support more than half of labors in Thai industrial sector. More than 120,000 small and medium size factories that spread all across every region in Thailand have helped reduce the congestion of population resulted from growth in the cities. The large numbers of small and medium size enterprises also lead to the utilizing of regional resources and help provide prosperity and growth to the rural area.

In the past, however, entrepreneurs of the small and medium size enterprises had not get sufficient support from the government and had to face with tremendous problems during the time of economic crisis. The serious obstacles facing these entrepreneurs were lack of circulating capital, problems in production process and lack of marketing experience. Many small and medium size industries had to close temporally or even permanently as a result of the crisis. Fortunately since the mid 1998 the government has realized the importance of the small and medium size industries and provided them with more support such as the establishing of fund for the development of small and medium enterprises and set urgency measures to provide them with financial support.

The study found that financial crisis and economic recession that hit the country in 1997 had severely affected the small and medium size enterprises so that many firms had to close and lay out their labors. However, after the government has provided support and development many of these industries could adjust themselves to reach higher industrial standard and create more employment.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จิตรา ตูวิชรานนท์ ประธานกรรมการสารนิพนธ์ ที่ท่านให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะ และสละเวลาตรวจสอบสารนิพนธ์ อีกทั้งรองศาสตราจารย์อัมภินพวงศ์ ฉัตราคม และรองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างมาก จนทำให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณคุณคณาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้เขียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และขอขอบคุณสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานราชการของรัฐทุกแห่งที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำสารนิพนธ์ สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจ่านงค์ คุณแม่สมจิตร พลับปลา และคุณณัฐภรณ์ พลับปลา ที่ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจ ทำให้สารนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารั้งนี้

หากสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผู้เขียนขอขอบคุณดีให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องถึง แต่หากเกิดข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ธนะพัฒน์ พลับปลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	7
ขอบเขตในการศึกษาวิจัย.....	7
สมมุติฐานของการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 แนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของนโยบายสาธารณะ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	13
การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ SMEs.....	16
3 บทบาทและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อเศรษฐกิจของไทย.....	21
ความหมายและเกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	21
ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจของไทย.....	22
เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	23

บทที่	หน้า
การจัดแบ่งธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	27
บทบาทในการสร้างโอกาสการจ้างงาน.....	30
บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการจ้างงาน.....	31
ความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ(GDP).....	35
4 ปัญหาอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	39
ปัญหาอุปสรรคและสถานการณ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในภาพรวม....	39
ปัญหาอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	42
สถานการณ์และปัญหาของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม.....	47
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	55
บทสรุป.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	57
ภาคผนวก	
ก แผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	63
ข พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543.....	81
บรรณานุกรม.....	102
ประวัติผู้เขียน.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 เกณฑ์ในการจำแนกและกำหนดวิสาหกิจรายย่อย ขนาดกลางและขนาด ย่อม(SMEs).....	25
2 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขต กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เขตและเขตองค์การบริหารส่วนตำบล.....	28
3 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล.....	29
4 การจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดลักษณะวิสาหกิจ.....	31
5 การจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดและลักษณะของ วิสาหกิจ.....	32
6 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนอกภาคการเกษตรต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ.....	35
7 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2541 และ ปี 2545.....	36

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามลักษณะวิสาหกิจ ปี 2540 และ ปี 2545.....	26
2 จำนวนการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2540 และ ปี 2545.....	33
3 จำนวนการจ้างงาน SMEs จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจปี 2540 และ ปี 2545	34
4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2537 – 2543.....	36
5 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2541 และ ปี พ.ศ. 2545.....	38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมานั้นได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมเกิดภาวะล่มสลาย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อสถานการณ์ทางการเงิน การคลัง การจ้างงานในเกือบทุกอาชีพของประชาชน และหยั่งรากลงลึกสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การดำเนินธุรกิจและการทำธุรกรรมต่าง ๆ เกิดปัญหาและเป็นอุปสรรค อีกทั้งค่าเงินบาทเกิดการขาดเสถียรภาพ การเมืองเกิดภาวะที่ไม่มั่นคงเกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เกิดความเสียหายต่อความเชื่อมั่นในการลงทุน อีกทั้งยังถูกซ้ำเติมกลายเป็นปัญหา ลูกกลมใหญ่โตมากกว่าวงกว้างออกไปเกือบทุกวงการทางเศรษฐกิจ อันเป็นปัญหาที่ซับซ้อนจนยากที่จะทำการแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ยื่นแสดงเจตจำนงในการขอความช่วยเหลือจากสถาบันกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) พร้อมทั้งได้ประกาศการใช้ระบบของค่าเงินบาทใหม่ โดยประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว อันเป็นการส่งผลให้เงินบาทมีค่าอ่อนตัวลงอย่างรวดเร็ว จากเดิมที่อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 25 บาท ต่อ 1 เหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จนมีค่าเป็น 60 บาท ต่อ 1 เหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกาอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น ทำให้เกิดภาวะของหนี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน โดยเฉพาะหนี้ที่เป็นเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ เพิ่มสูงขึ้นเป็นเท่าตัว ทำให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไปขาดความสามารถในการชำระหนี้คืนต่อสถาบันการเงินต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบของสถาบันการเงิน (Non-Performing Loan : NPL) ซึ่งส่งผลทางด้านจิตวิทยาให้ประชาชนทั่วไปเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในสถาบันการเงิน เป็นผลให้ภาคธุรกิจเกิดการหยุดชะงัก มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบลดน้อยลง อันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และกระจายออกเป็นวงกว้าง ประชาชน

ในประเทศได้รับความเดือดร้อนอันนำมาซึ่งปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นตามมาอย่างมาก จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าวข้างต้นนี้ ก่อให้เกิดการตื่นตัวและต้องย้อนกลับมาพิจารณาสิ่งใกล้ตัวรอบข้างของชีวิตที่เป็นอยู่ของสังคมและชุมชน ที่เป็นเสมือนสร้างหลักของระบบเศรษฐกิจมาช้านาน แต่ขาดการเหลียวแล ขาดการสนับสนุน ให้ความสำคัญจากภาครัฐบาลอย่างจริงจังเท่าที่ควร ซึ่งเป็นของการพัฒนาของธุรกิจ ในลักษณะของการพัฒนาแบบก้าวกระโดดตามอย่างประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างไรทิศทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ซึ่งโครงสร้างหลักที่กล่าวถึงนี้ก็คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ซึ่งคิดแล้วเป็นสัดส่วนประมาณถึงร้อยละ 98 ของวิสาหกิจทั้งหมด ซึ่งแม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม อย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศที่สำคัญๆ ของทวีปยุโรป ซึ่งล้วนแล้วแต่ตระหนักถึงและให้ความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นอย่างมากมาโดยตลอด

ผลจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบอันเป็นผลทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่ของประเทศไทยเกิดปัญหาจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วนที่เป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เหล่านี้สามารถอยู่รอดและพัฒนาเพื่อเป็นรากฐานของการฟื้นฟูเศรษฐกิจต่อไป รวมทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็งมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นับว่าเป็นวิสาหกิจที่ไม่มีความซับซ้อนมากมายนัก มีความคล่องตัวพอสมควรรวมทั้งมีความเหมาะสมกับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ที่ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ อาทิเช่น สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและข้อจำกัดทางเทคโนโลยี เป็นต้น และเป็นประเด็นที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งอาศัยต้นทุนในการช่วยรองรับแรงงานทั้งหมดของภาคการผลิต (วัตถุดิบ) จากภาคเกษตรกรรม รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่ ซึ่งเป็นการปกป้องการอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงานที่จะเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล แทนการที่จะเข้ามากระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลออกไปสู่ภูมิภาคอื่นเป็นการช่วย

แก้ไขปัญหาทางสังคมด้วยอีกประการหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ มีประสิทธิภาพ และดำเนินกิจการอย่างโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่เหล่านี้ จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

เพื่อช่วยเหลือธุรกิจการไทย ในระดับพื้นฐาน ให้สามารถแก้ไขปัญหาการประกอบธุรกิจ ยกระดับปรับปรุงความสามารถในการประกอบกิจการ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในเวทีการค้าโลก รวมทั้งคงสภาพการจ้างงานไว้ได้ โดยจัดส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการเข้าวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพ และปัญหาการกิจการ และจัดที่ปรึกษาเฉพาะด้านเข้าให้บริการปรึกษาแนะนำเชิงลึกเพื่อพลิกฟื้นสถานการณ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

ทั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ในที่นี้เมื่อกล่าวถึงคำว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ในประเทศไทย จะมีความหมายครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้ด้วย

1. กิจการการผลิต ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และอาจรวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมการแปรรูปทางการเกษตร
2. กิจการการค้า ประกอบด้วย การค้าส่ง และการค้าปลีก ซึ่งรวมถึงการนำเข้าและการส่งออก
3. กิจการการบริการ เป็นกิจการที่สนับสนุนธุรกรรมทางการผลิต การค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้า และการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การเก็บรักษา การขนส่ง บริการและเสริมสวย เป็นต้น

ดังนั้น การกำหนดขนาดของวิสาหกิจ สามารถที่จะพิจารณาได้จากเกณฑ์ต่างๆ อาทิเช่น มูลค่าของทรัพย์สินถาวร เงินลงทุน ยอดขาย จำนวนของการจ้างงาน เป็นต้น สำหรับกรณีของประเทศไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง ซึ่งได้ให้คำนิยามความหมายของขนาดอุตสาหกรรม โดยใช้หลักเกณฑ์มูลค่าทรัพย์สินถาวรและจำนวนของการจ้างงาน กล่าวคือ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรในกิจการไม่เกิน 100 ล้านบาท

หรือมีการจ้างงานในกิจการไม่เกิน 200 คน ซึ่งหากใช้เกณฑ์ในการจ้างงาน เพื่อกำหนด
 คำนิยามของขนาดอุตสาหกรรม จะพบว่า ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2540 จะมีอุตสาหกรรม
 ขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ
 120,000 โรงงาน หรือร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทุกขนาด

โดยล่าสุด จากการหารือเพื่อกำหนดนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2541 ระหว่างกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมกับ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่

1. กระทรวงพาณิชย์
2. กระทรวงการคลัง
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย
4. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. สภาหอการค้าไทย
6. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
7. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม
8. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
9. ธนาคารออมสิน
10. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
11. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ซึ่งได้ข้อสรุปร่วมกันในเรื่องของขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย
 ใช้เกณฑ์มูลค่าขั้นสูงของสินทรัพย์ถาวร และจำนวนของการจ้างงานดังนี้

1. กิจการการผลิตและการบริการ คือ
 - 1.1 กิจการที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 200 ล้านบาท หรือ
 - 1.2 กิจการที่มีจำนวนของการจ้างงาน ไม่เกิน 200 คน
2. กิจการการค้าส่ง คือ
 - 2.1 กิจการที่มีมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ไม่เกิน 100 ล้านบาท หรือ
 - 2.2 กิจการที่มีจำนวนของการจ้างงาน ไม่เกิน 50 คน
3. กิจการการค้าปลีก คือ

3.1 กิจการที่มีมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ไม่เกิน 60 ล้านบาท หรือ

3.2 กิจการที่มีจำนวนของการจ้างงาน ไม่เกิน 30 คน

จากรายงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ระบุว่า ในช่วงปี 2541 วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งประกอบไปด้วย กิจการการผลิต การค้า และธุรกิจบริการ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 311,518 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92 ของ วิชาสาหกิจทั้งหมดในประเทศ ในจำนวนนี้เป็นวิชาสาหกิจประเภทการค้า (ค้าส่ง ค้าปลีก ภัตตาคารและโรงแรม) มากที่สุดถึง 134,171 ราย คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาเป็นภาค การผลิต จำนวน 90,122 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.9 และการบริการ จำนวน 87,225 ราย คิดเป็น ร้อยละ 28.7

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นวิชาสาหกิจที่มีปริมาณมาก มีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ เพราะนอกจากจะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตวัตถุดิบและชิ้นส่วนให้กับ อุตสาหกรรมต่อเนื่องขนาดใหญ่ และเป็นแหล่งรองรับการจ้างงานมากกว่าครึ่งของ จำนวนแรงงานทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรมแล้ว จำนวนโรงงานที่มีมากกว่า 120,000 โรงแล้ว (ประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศ) และตั้ง กระจายอยู่ทั่วประเทศทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ยังช่วยบรรเทาความแออัดจากการเติบโต ของสังคมเมือง กระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นด้วย แต่ที่ผ่านมาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการเท่าที่ควร และต้องประสบ ปัญหามากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาการขาดเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาการ ผลิตและการตลาดจนผู้ประกอบการหลายรายต้องหยุดกิจการการผลิตชั่วคราว หรือบาง รายถึงขั้นต้องปิดกิจการ อย่างไรก็ตามนับแต่ช่วงกลางปี 2541 เป็นต้นมาภาครัฐได้ ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น และผลักดัน ให้มีพระราชบัญญัติรองรับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม แล้วเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2541 รวมทั้งยังมีมาตรการเร่งด่วนด้าน การเงินออกมาสนับสนุนอีกด้วย

ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพในอันที่จะช่วยฟื้นฟู และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของระบบเศรษฐกิจและธุรกิจภายในประเทศ ซึ่งมีส่วนของการจ้างงาน การส่งออก การกระจายรายได้ การผลิต และผลิตภัณฑ์มวลรวม โดยส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นจึงมีบทบาทสำคัญ ในการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำให้พัฒนาขึ้น ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งในส่วนภูมิภาคและประเทศชาติโดยรวมอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังมีความคล่องตัว ยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดรับกับเทคโนโลยี และเทคนิควิทยาการสมัยใหม่ อาทิเช่น E – Commerce E – Business เพื่อให้ทันตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่ประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจไทยในสหัสวรรษใหม่ ที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงในเวทีโลก นวัตกรรม วิทยาการสมัยใหม่ อีกทั้งเทคโนโลยีขั้นสูงที่จะเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งประชาชนคนไทยด้วยที่จะได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้

ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงได้รับความสนใจอย่างสูงจากทุกฝ่ายในสังคมไทย เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้เป็นแกนหลักสำคัญในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นโยบายของภาครัฐ จึงเป็นตัวจักรสำคัญเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะทำให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ใหม่ ๆ มีการพัฒนาและมีศักยภาพเพื่อนำถึงความเจริญรุ่งเรืองและตระหนักถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากภาครัฐบาลที่แท้จริง ทั้งนี้ก็เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถเป็นตัวจักรกล ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืนโดยเร็ว

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อเป็นการศึกษาวิจัยปัญหาอุปสรรคแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
2. เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรค แนวทางของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ผ่านมานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์นโยบายของภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษา

1. ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มาจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาเศรษฐกิจกระทรวงการคลัง กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Internet รวมทั้งสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น

2. วิธีการวิเคราะห์

เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ศึกษาในภาพรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่อาศัยรูปแบบการศึกษาวิจัยเอกสารเป็นส่วนสำคัญ โดยเอกสารที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษานั้นเป็นการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปวิเคราะห์ให้ทราบถึงโครงสร้างของวิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อม ลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาและแนวทางการแก้ไข พัฒนาส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนแนวโน้มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย รวมทั้งแนวทางการแก้ไขพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมดำเนินการของภาครัฐบาล

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนโยบายของรัฐเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของผู้ประกอบการของประเทศไทย โดยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ขาดจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการที่ดี
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ขาดความรู้ความสามารถในการบริหาร ในด้านการจัดการ ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีปัญหาทางการเงิน การตลาด และการผลิตที่ขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ดี
3. นโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่ผ่านมาจากความเหมาะสมไม่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากภาครัฐไม่ได้ให้ความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและหาแก้ไขอย่างจริงจัง
4. นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในปัจจุบันมีศักยภาพเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อาจจะมีปัญหาในด้านการประสานงาน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และระบบข้อมูลต่าง ๆ จากระบบสารสนเทศทั้งนี้เนื่องจากมีหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวข้องด้วยกันหลายฝ่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ตระหนักถึง บทบาทความสำคัญรวมทั้งสภาพปัญหา ข้อจำกัดของ วิสาหกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย
2. ทำให้ทราบว่า ภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากน้อยเพียงใด นโยบายของภาครัฐ มีความเหมาะสม ตรงประเด็น ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

เพื่อให้ผู้ที่สนใจในการดำเนินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และผู้ที่สนใจทั่วไป สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และเป็นความรู้ และเป็นการอ้างอิงต่าง ๆ เพื่อประกอบความรู้ความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) จะมีความหมายครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 กิจการการผลิต ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่และอาจรวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปทางการเกษตร
 - 1.2 กิจการการค้า ประกอบด้วยการค้าปลีก และการค้าส่ง ซึ่งรวมถึงการนำเข้าและการส่งออก
 - 1.3 กิจการบริการ เป็นกิจการที่สนับสนุนกระบวนการผลิต การค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้า และการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การเก็บรักษา การขนส่ง บริการ และการเสริมสวย เป็นต้น
2. นโยบายรัฐ เป็นนโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาล ซึ่งอาจจะเป็นองค์กรหรือตัวบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบอบการเมืองนั้น ๆ ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะจะครอบคลุม ตั้งแต่สิ่งที่รัฐบาลตั้งว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจของรัฐบาลในการแบ่งสรรทรัพยากรหรือคุณค่าต่างๆ ในสังคมรวมทั้ง

กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาล รวมไปถึงจนถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาจากการดำเนินการของรัฐบาล

3. จิตสำนึกและจิตวิญญาณของผู้ประกอบการที่ดี ลักษณะของผู้ประกอบการที่มีองค์ความรู้ มีคุณธรรม แนวคิด และปรัชญาในการดำเนินธุรกิจในเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

บทที่ 2

แนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่องการแก้ปัญหาและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นได้มุ่งเน้นในด้านของนโยบาย ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และด้านผู้ปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นให้ทราบถึงแนวทางที่รัฐบาลตั้งใจที่จะดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้โดยอาศัยองค์ประกอบและทรัพยากรที่มีอยู่หรือที่จะสามารถหามาได้ ดังนั้น การศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะมีรายละเอียดในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะมีความหมายกว้างและมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่มักจะใช้คำว่า “นโยบายสาธารณะ” ในการอ้างถึงสิ่งหรือปรากฏการณ์ที่ไม่เหมือนกันเป็นไปตามคำอธิบายของ ชาร์ลส์ โอ. โจนส์ (Jones 1984, 25-27) ที่กล่าวว่า อาจจะมีการใช้คำอื่นมาทดแทนคำว่า นโยบาย เช่น เป้าหมาย (Goals) โครงการ (Programme) การตัดสินใจ (Decision) กฎหมาย (Law) มาตรฐาน (Standard) หรือข้อเสนอ (Proposals) หรือแม้แต่ในหมู่นักวิชาการเองก็ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่แตกต่างกันออกไป ดังที่ อีคอน จี กูบ้า (Guba 1984, 63-70) ดังที่มีตัวอย่างของนักวิชาการที่กล่าวดังต่อไปนี้

ธอมัส อาร์. ดาย (Dye 1984, 1) ได้ให้นิยามของคำว่า นโยบายสาธารณะ ไว้ว่า คืออะไรก็ตาม ที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (Whatever Government Choose to Do or not to Do)

ไอรา ชาร์แคนสกี (Sharkansky n.d. อ้างถึงใน สุภชัย ยาวะประภาส 2538; 2) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐจัดทำ

ขึ้น อาทิเช่น การจัดบริการสาธารณะ การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ และการจัดพิธีกรรมอันถือเป็นสัญลักษณ์ของสังคม เป็นต้น

เจมส์ แอนเดอร์สัน (Anderson 1979, 3) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ว่า เป็นการกระทำบางอย่างที่มีการวางวัตถุประสงค์ เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยจะมีการนำไปปฏิบัติ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ (A Purposive Course of Action Followed by an Actor or Set of Actors in Dealing with a Problem or Matter of Concern)

ทั้งนี้ซึ่งพอที่จะสรุปง่าย ๆ ได้ว่า แอนเดอร์สัน ต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวการกระทำของรัฐที่เกี่ยวข้องเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สามารถวิเคราะห์ออกมาได้ 2 ประการ คือ

1. ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งใดก็ตามที่จะได้กระทำหรืองดเว้นการกระทำการนั้น ซึ่งเป็นการกระทำตามที่ได้ตัดสินใจตามประการแรกแล้วนั้น

คาร์ล ฟรีดริช (Friedrich อ้างถึงใน ศุภชัย ยาวะประภาส 2538, 2) กล่าวว่า นโยบาย คือ ข้อเสนอสำหรับแนวทางในการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาล ภายในสภาพแวดล้อมแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งจะมีทั้งอุปสรรคและโอกาสบางประการด้วย ทั้งอุปสรรคและโอกาสที่พียงมีนั่นเอง

เดวิด อีสตัน (Easton 1965, 110) ให้คำนิยาม นโยบายสาธารณะ ไว้ว่า เป็นเรื่องของการจัดสรรคุณค่า และผลประโยชน์ต่างๆ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเพื่อสังคมเป็นส่วนรวม (Authoritative Allocation of Values)

วิลเลียม กรีนวูดส์ (Greenwood n.d. อ้างถึง ใน กุลชน ธนาพงศธร 2539, 7) ได้ให้ความหมายของ นโยบายรัฐ คือ การตัดสินใจขั้นต้นที่จะกำหนดแนวทางกว้าง ๆ อย่างทั่วไป เพื่อนำเอาไปเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

แฮโรลด์ ลาสเวลล์ และ อับราฮัม แคปแลน (Lasswell and Kaplan 1970, 71) ได้ร่วมกันให้คำนิยาม นโยบายสาธารณะ ว่า หมายถึง แผนงานและโครงการที่กำหนด

ขึ้นอันประกอบไปด้วยเป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติต่าง ๆ (A Projected Program of Goals, Values and Practices)

โรเบิร์ต แอล. ไลน์เบอร์รี่ (Lineberry 1981, 8) ให้คำจำกัดความของค่านโยบายสาธารณะ หมายถึง การกระทำต่างๆของรัฐบาลเพื่อตอบสนองประเด็นปัญหาทางการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทักษิณ ชินวัตร (2545) ได้กล่าวถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชนบททั้งหลาย เมื่อนำมารวมกลุ่มกันแล้วหาสถานที่เป็นศูนย์รวม พัฒนาออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีความทันสมัยมากขึ้น มีการพัฒนาคุณภาพการผลิตที่ดีขึ้น เหมือนกับที่ทาง JETRO (องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น) ได้เข้าร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้พัฒนางานฝีมือบางชิ้นขึ้นมา กลายเป็นสิ่งที่น่าซื้อและขายได้ในต่างประเทศ เฉพาะนั้นการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชนบท จึงไม่จำกัดแต่เพียงความเป็นหัตถกรรมเท่านั้น แต่รวมไปถึงเรื่องของการเกษตรกรรม การแปรรูปสินค้าเกษตร และยังรวมไปถึงเรื่องของการท่องเที่ยว ซึ่งมีความพิเศษ อย่างเช่น หมู่บ้านชงชา เป็นหมู่บ้านของชาวเขาที่ชงชาด้วยกระบอกลมไม้ไผ่ ที่อำเภอแม่ป่ง ก็สามารถพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวได้ และหมู่บ้านต้นเปาที่สามารถพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้าไปสามารถเห็นวิถีชีวิตของชนบท และขณะเดียวกันก็ไปซื้อของกลับมา

ทั้งหลายเหล่านี้เป็นการส่งเสริมในภาพรวมทั้งหมด ทั้งระบบที่เรียกกันว่า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาด้านทางภาครัฐได้เชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ต ตำบล หรือเรียกว่า WWW.thaitambon.com เข้าไปสู่หน่วยงานท้องถิ่นระดับตำบล ต่อไปก็มีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์การสั่งซื้อสินค้า แม้จะอยู่ที่ตำบลเล็ก ๆ ในจังหวัดซึ่งไม่ค่อยไปเที่ยว แต่สินค้าก็อาจจะถูกสั่งซื้อเป็นหมื่น ๆ ชิ้นก็ได้ เมื่อสินค้าถูกสั่งซื้อเป็นหมื่น ๆ ชิ้น เดิมที่ทำสินค้าอยู่ครอบครัวเดียวก็คงจะทำไม่ไหว แต่ถ้าเป็นสิน

ค่าของหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คนทั้งตำบลพอที่จะทำไหว ซึ่งปัจจุบันภาครัฐได้เริ่มต้นเชื่อมโยง WWW.thaitambon.com แล้วประมาณเกือบพันตำบลแล้ว ในสิ้นปีจะติดตั้งได้ประมาณ 2,000 ตำบล และภายในปี 2546 ติดตั้งได้จำนวน 7,500 ตำบล ทั้งหลายเหล่านี้ก็จะทำให้มีโชว์รูมมีร้านค้าผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งใครก็สามารถที่จะสั่งซื้อสินค้าได้จากทั่วโลก การเชื่อมโยงทั้งหมดของระบบที่รัฐบาลได้มองภาพรวมนั้นจะเป็นการช่วยสร้างรายได้ให้ประชาชนในที่สุด รวมถึงเป็นการสร้างรายได้ในภาพรวมของประเทศให้มากขึ้นด้วย

ทักษิณ ชินวัตร (2542) ได้พูดถึงว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นภาคการผลิตที่สำคัญ และประชากรในภาคธุรกิจโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหลัก ดังนั้น จึงเห็นว่าควรที่จะมีการสร้างรายได้จากการผลิตภายในประเทศจากสิ่งที่เราเพิ่มคุณค่ามากกว่าสิ่งที่นำเข้ามา เพราะฉะนั้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะสร้างรายได้ในลักษณะที่เป็น การเพิ่มคุณค่าได้มากกว่าธุรกิจอื่น โดยสิ่งสำคัญในการเริ่มธุรกิจ คือ จะต้องมีความคิดหรือไอเดียของธุรกิจนั้นก่อนแล้วจึงมองว่าความคิดหรือไอดีนั้นจะได้เงินหรือไม่ จะทำการผลิตขายอย่างไรอีกทั้งควรที่จะใช้ภูมิปัญญาไทยฝีมือคนไทยให้เกิดประโยชน์ โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ในประเทศไทยแล้วหาจังหวะหรือโอกาสที่จะเพิ่มคุณค่าเข้าไป แม้สิ่งเหล่านั้นจะส่งออกขายต่างประเทศหรือไม่ก็ตาม

สมศักดิ์ เทพสุทิน (2545) มีความเห็นว่า มีแนวทางในการที่จะเพิ่มศักยภาพของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย โดยพื้นฐานของการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในภาพรวมนั้น มีปัญหาหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นคือ การขาดทักษะการจัดการสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ต่ำกว่าจะผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานที่ต้องการ การขาดข้อมูลข่าวสารทางการค้าที่ทันสมัย ตลาดสินค้ายังแคบเกินไป การไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน การขาดบุคลากรที่มีทักษะการให้บริการของรัฐที่ไม่เพียงพอ ดังนั้น การที่จะสนับสนุนและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ที่มีอยู่ทั่วประเทศ ต้องเข้าใจก่อนว่าผู้ประกอบการแต่ละรายอาจมีพื้นฐานการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน การจะให้การส่งเสริมต้องดูว่าเขามี

ศักยภาพระดับไหน ก่อนอื่นต้องแบ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มแรก คือ กลุ่มไม่มีความแน่นอนในการประกอบการ ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถประกอบการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบบริหารจัดการที่ดีมีความคิดวางแผนทำธุรกิจอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องกันในกระบวนการบริหารขององค์กร

กลุ่มที่สองคือ กลุ่มที่ผลิตสินค้าได้ แต่ขาดความสามารถในการแข่งขัน กลุ่มนี้จะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและสามารถเพิ่มผลผลิตของอุตสาหกรรมได้ในระยะยาว ในกลุ่มที่สามคือ วิสาหกิจที่ต้องการขยายธุรกิจเพื่อการส่งออกแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ จะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำระบบบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล อาทิ การส่งเสริมสนับสนุนจัดระบบ ISO 9000 มาตรฐาน HACCP และมาตรฐาน GMP เป็นต้น

สำหรับกลุ่มสุดท้ายเป็นวิสาหกิจที่ทำธุรกิจส่งออก แต่เป็นไปในลักษณะของการรับจ้างผลิต กลุ่มนี้จะต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีการจัดทำและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนเองได้หรือเรียกว่า ODM (Original Design Manufacturing) เมื่อมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไปสินค้าก็จะมีการพัฒนาเป็น OBM (Original Brand Manufacturing) คือเป็นแบรนด์สินค้าของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย และจะเป็นแบรนด์ระดับโลกต่อไปในอนาคต

คำริ สุโขชนัง (2545) กล่าวถึงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาผู้ประกอบการ เป็นผลมาจากนโยบายให้กระทรวงทำงานแบบบูรณาการของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้ 4 กระทรวงหลัก เป็นกระทรวงนำร่องการทำงาน ประกอบด้วย กระทรวงอุตสาหกรรม, กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงการคลัง, กระทรวงยุติธรรม โดยร่วมกันพิจารณายุทธศาสตร์ของแต่ละกระทรวง โดยพิจารณายุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติโครงการต่าง ๆ โดยผ่านการประชุมการทำงานของข้าราชการระดับปลัดกระทรวง, รองปลัดฯ และอธิบดี เพื่อนำเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ และโครงการพัฒนา SMEs เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์และภารกิจของกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นแกนหลัก

การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ SMEs

1. การฟื้นฟู SMEs ที่ได้รับผลวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ทำได้อย่างไร เช่น การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่อง, การจัดตั้งกองทุนร่วมทุน เป็นต้น
2. SMEs จะเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดทำได้อย่างไร เช่น การลงทุน, ความรู้วิชาการ, การตลาด เพื่อช่วยส่งเสริมการทำธุรกิจ
3. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งยั่งยืนให้กับ SMEs ทำได้อย่างไร เช่น โครงการสร้างผู้ประกอบการใหม่

ทั้งหมดนี้จะอาศัยหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม ปฏิบัติงานตามภารกิจดังกล่าว และประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สสว., ISMED เป็นต้น หรือการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานสำหรับธุรกิจ SMEs โดยมอบหมายให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสำหรับ SMEs โดยมีตัวอย่างกรณีประเทศเกาหลีตามคำแนะนำของ ฯพลฯ นายกรัฐมนตรีการพัฒนาเติบโตของ SMEs ให้ยั่งยืน มีการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อสามารถแข่งขันในตลาดได้ มีนวัตกรรมตรงใจลูกค้าและการบริการที่ดีขึ้น มีงานวิจัยศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์

สุวัจน์ ลิปตพัลลภ (2542) มีความเห็นต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ว่า ที่ผ่านมานั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย จะมีลักษณะที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจริงๆ คือหากไม่ขนาดเล็กก็จะเล็กไปเลย เครื่องจักรเก่า ไม่มีเงินทุน ไม่มีการจดทะเบียน ไม่มีระบบการตลาด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะทำกันในแบบครอบครัว ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยจะต้องให้ผู้ประกอบการมีความรู้ทางด้านกฎหมายแรงงาน ทำบัญชีอย่างไร กู้เงินอย่างไร เปิด L/C อย่างไร จ้างคนงานอย่างไร เปลี่ยนเทคโนโลยี เปลี่ยนเครื่องจักรการผลิตและกระบวนการผลิต รวมทั้งกระบวนการ การจัดการต่างอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องจักรการผลิตและกระบวนการผลิต รวมทั้งกระบวนการ การจัดการต่างอย่างมีประสิทธิภาพ

แก้วสรร อติโพธิ์ (2542) มีความเห็นว่า ความเป็นจริงแล้วการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นมีการทำมาเป็นสิบปีแล้ว ทางภาครัฐมีการส่งเสริมอุตสาหกรรม และสถาบันต่างๆ แต่การช่วยเหลือที่ผ่านมานั้นข้อมูลการจัดกระจายมากไม่มุ่งไปสู่การปฏิบัติ ไม่ตรงกับความต้องการ ดังนั้นวิถีทางที่ถูกต้องจึงควรมีสถาบันที่มีกระบวนการการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีการดึงภาคการศึกษามหาวิทยาลัยเข้าสู่งานในพื้นที่มีการวิจัย และวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่ และทำการส่งเสริมช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มากขึ้น

วันชัย ชนิตติราภรณ์ (2542) ได้แสดงทัศนะว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยยังสู้ประเทศไต้หวัน สิงคโปร์ หรือญี่ปุ่นไม่ได้ ฉะนั้นมีความจำเป็นต้องปรับตัวเป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการต้องศึกษาก็คือ ด้านการจัดการสมัยใหม่ ด้านการเงิน และระบบการผลิตต่าง ๆ ทั้งยังจะต้องศึกษาตลอดเวลาว่าจะบริหารงานอย่างไรให้มีกำไร กิจการมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นหนี้หรือเป็นหนี้สูญ

เพิ่มพันธ์ เนียวสกุล (2542) ได้เสนอแนวทางให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่าต้องมีความคิดก่อนว่าผู้ประกอบการต้องการที่จะทำอะไร โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องถนัดแต่ต้องยอมรับว่าตลาดต้องการอะไร และในการทำธุรกิจต้องมีความอดทน อีกทั้งต้องมองว่าสินค้าที่เราผลิตนั้นจะนำไปขายในตลาดไหน ต้องมีจุดหมายที่แน่นอน และมุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีเป้าหมาย ก็จะผลิตสินค้าขึ้นมาก่อนแล้วจึงค่อยหาตลาดอีกที อันเป็นเหตุให้ขาดทุนจากการทำธุรกิจเกิดภาวะการณ์ขาดสภาพคล่องทางการเงินประสบปัญหาตามมาต่าง ๆ ยากที่จะแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสั้น

คำริ สุโขชนัง (2542) มีความเห็นว่า การที่ประเทศต่างๆ จะประสบปัญหาทางภาวะเศรษฐกิจหรือไม่ก็ตาม ขึ้นอยู่กับการปูพื้นฐานการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และในประเทศที่พัฒนาแล้วก็มีการปูพื้นฐานเรื่องนี้มาโดยตลอด แต่อย่างไรก็ตามตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนใหญ่ของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมจะเข้าไม่ถึงตลาด โดยส่วนใหญ่มักจะอยู่แค่ในห้องถิ่น อีกทั้งความรู้ในเชิงการบริหารการจัดการอย่างเป็นรูปแบบ และมีระบบ นั้นมีข้อจำกัด

อัจฉรา จันทร์ฉาย (2542) เห็นว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นมักจะใช้ระบบของการจัดการในรูปแบบเดิม ๆ โดยไม่ได้ดูสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเลย หรือในบางรายก็มีความต้องการที่จะพัฒนาให้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อต้องการให้ได้มาตรฐาน ISO 9002 หรือ บางรายก็มีความต้องการที่จะพัฒนาไปทุกด้าน โดยมีได้คำนึงถึงความพร้อมของตัวเองอีกทั้งความสามารถในการดำเนินธุรกิจของตนเอง

สถาพร กวิตานนท์ (2542) ได้แบ่งอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะที่หนึ่ง การอยู่ด้วยตัวเอง คือการดำเนินผลิตด้วยตนเองจนกระทั่งจัดจำหน่ายเองด้วย ลักษณะที่สอง คือ ดำเนินการผลิตสินค้าเป็นชิ้นส่วนและอุปกรณ์แล้วป้อนให้กับโรงงานขนาดใหญ่อีกทีหนึ่ง ซึ่งในกรณีของลักษณะที่สองนี้ นายสถาพร เห็นว่า ควรให้มีการประสานงานสร้างร่วมมืออย่างมั่นคงระหว่างผู้ประกอบการขนาดเล็ก และโรงงานขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดการสร้างงานอยู่ตลอดเวลา และมีความมั่นคงยั่งยืน ทั้งนี้ในอนาคตทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจให้มีการจัดสรรพื้นที่ให้กับโรงงานขนาดเล็ก นั้นอยู่ภายในนิคมอุตสาหกรรมอีกด้วย เพื่อจะได้ช่วยลดต้นทุนในด้านการขนส่ง และทำให้การทำงานมีระบบมากยิ่งขึ้น

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542) ได้แสดงทัศนะว่าความเป็นจริงแล้ววิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ใช่จะเป็นเพียงมิติของการจ้างงาน หรือในทางวัตถุดิบ แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่หากเป็นมิติทั้งทางด้านวัตถุดิบและทางด้านจิตใจโดยจะเห็นได้ว่า เจ้าของธุรกิจขนาดเล็กจะมีความผูกพันกับผลผลิตนั้นสูงมาก ซึ่งไม่เหมือนกับ Mass Production หรือการผลิตขนาดใหญ่ ซึ่งผลผลิตออกมา คนจะอยู่ตรงไหนก็ไม่รู้ แต่ว่าลักษณะของการผลิตธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม คนกับสิ่งของจะอยู่ด้วยกัน แต่อุปสรรคในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นที่ผ่านมานั้น รัฐบาลยังมีการแก้ปัญหายังไม่ถูกจุด ซึ่งจะไปเน้นเรื่องการจัดการ เรื่องระบบบัญชี เรื่องเทคโนโลยี ซึ่งก็มีความจำเป็นแต่ทางนายณรงค์ เห็นว่าคุณค่าของธุรกิจชุมชนนั้น ไม่สามารถที่จะแข่งกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มี

ซึ่งจะไปเน้นเรื่องการจัดการ เรื่องระบบบัญชี เรื่องเทคโนโลยี ซึ่งก็มีความจำเป็นแต่ทาง นายณรงค์ เห็นว่าคุณค่าของธุรกิจชุมชนนั้นไม่สามารถที่จะแข่งกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีที่สูงกว่า แต่สิ่งที่ธุรกิจชุมชนขนาดเล็กแข่งได้ ก็คือ ความคิดจิตวิญญาณและการสัมผัส ซึ่งจะต้องดึงออกมาให้ได้

พงษ์ภาณุ เสวทรุณทร์ (2542) กล่าวว่าแต่เดิมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถระดมทุนจากระบบการเงินได้ ซึ่งหมายถึงสถาบันการเงิน ตลาดการเงินภาคเอกชน โดยที่ภาครัฐไม่ต้องเข้าไปแทรกแซง แต่ในภาวะที่เกิดวิกฤตทางการเงินขึ้นมา สินเชื่อการเงินที่มาจากระบบการเงินเหือดหายไป เพราะฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องเข้ามาเสริมการทำงานจากระบบการเงินภาคเอกชน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาจริงๆ หากรัฐไม่เข้ามาช่วย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ไม่อาจมีทางฟื้นได้ และสิ่งที่ภาครัฐทำอยู่มี 4 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบแรก คือ การเข้ามาลงทุนในรูปแบบของการลงทุนโดยตรง ลักษณะที่ 2 เป็นการเสริมในลักษณะของการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ในรูปแบบที่ 3 เป็นเรื่องของการเข้ามาให้การค้ำประกันสินเชื่อสถาบันการเงินเอกชน เพื่อให้สถาบันการเงินเอกชนปล่อยสินเชื่อในรูปแบบสุดท้าย ก็คือ การให้คำปรึกษาทางการเงินกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อนำไปแก้ปัญหา

วิเชียร โอภาสวัฒนา (2542) ได้ให้ความเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการขนาดย่อมส่วนใหญ่มักเกิดจากการที่มีข้อจำกัดในการดำเนินงาน ก็คือตัวผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความเข้าใจเรื่องการมีความพร้อม ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนเชิงธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเพียงโครงการที่อยู่ในหัวเท่านั้น โดยไม่มีการวางแผนโครงสร้างอย่างเป็นแบบแผน และความจำเป็นอีกประการหนึ่งที่ผู้ประกอบการขนาดย่อมมีความจำเป็นก็คือ การจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบการอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน

ศรีศักดิ์ จามรมาน (2542) เห็นว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) นั้นสามารถเข้ามาช่วยในการดำเนินงานด้านธุรกิจได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถช่วยลดต้นทุนในการจ้างพนักงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพนักงานบัญชี คนทำสต็อก คนจัดซื้อรับของ เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศมีโปรแกรม

ก็เข้ามามีความสำคัญในการทำธุรกิจมากขึ้นด้วย โดยมีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์กับโมเด็ม กับสายโทรศัพท์ ซึ่งในขณะนี้สามารถทดลองทำได้ฟรีที่กระทรวงพาณิชย์ หรือกระทรวงอุตสาหกรรม หรือหากต้องการที่จะเสียค่าใช้จ่ายก็สามารถไปหาผู้ให้บริการ (ISP) ต่าง ๆ ได้ซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่าการตั้งแผงร้านค้ามาก แต่อุปสรรคในขณะนี้ก็คือ ตอนนี้ผู้ใช้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ยังน้อยอยู่ คงจะต้องรออีกประมาณ 2-3 ปี

ศุภชัย สุชนะนินทร (2538) ได้ ให้ทัศนะต่อผู้ที่ต้องการทำการค้าบนอินเทอร์เน็ตไว้ว่า ในปัจจุบันอัตราการขยายตัวของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ที่ต้องการจะทำธุรกิจขณะนี้ไม่สามารถที่จะปฏิเสธอินเทอร์เน็ตได้อีกต่อไปแล้ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้การสื่อสารในด้านนี้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังจะเป็นการช่วยเพิ่มเครือข่ายการขายด้วย รวมถึงการกระจายข่าวสารต่างๆ ไปยังลูกค้าอีกทางหนึ่งด้วย ตลอดจนพนักงานขององค์กรเองด้วย

ซึ่งการใช้อินเทอร์เน็ตยังเป็นการช่วยแพร่ข่าวสารต่างๆ ที่สำคัญได้อย่างรวดเร็ว และข้อมูลที่ได้รับยังมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย ซึ่งสิ่งที่ลูกค้าจะได้รับนอกจากข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือแล้ว ยังสามารถที่จะเสนอรูปภาพประกอบได้ด้วย อีกทั้งระบบเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งยังเป็นข้อมูลที่ถูกต้องกว่าและสมบูรณ์กว่าการใช้พนักงานขายเองเสียอีกด้วย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะสามารถกระจายสินค้าของตนเองได้อย่างทั่วถึง ในการเข้าสู่กลุ่มเป้าหมายโดยตรงไม่ต้องผ่านคนกลาง ทำให้สินค้ามีราคาถูกลง และขายได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งยังไม่จำเป็นต้องจ้างบุคลากรเป็นจำนวนมากเข้ามาช่วยในการทำงาน เนื่องจากสามารถที่จะใช้คอมพิวเตอร์จัดการได้ด้วยคนเพียงคนเดียว อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายเพิ่มขึ้นอีกด้วย เนื่องจากการค้าขายผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต นั้นสามารถที่จะเปิดขายได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้หมายความรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถาบันบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจไทย

1. ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในการเป็นฐานราก การพัฒนาที่ยั่งยืนและเน้นกลไกหลักในการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ และเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น

1.1 ก่อให้เกิดการจ้างงาน

1.2 เป็นจุดกำหนดของผู้ที่จะสนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เงินทุนไม่สูงและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

1.3 เป็นแหล่งฝึกอาชีพของแรงงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถฝึกฝนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง

1.4 ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 เพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบในประเทศเพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศ

1.6 เป็นหลักสร้างรายได้ให้ประเทศ โดยเฉพาะจากภาคการผลิตเพื่อการส่งออกและภาคการท่องเที่ยว

1.7 ป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ช่วยทำให้เกิดการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันที่เป็นธรรมจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เกณฑ์การกำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นตามประกาศกฎกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2545 ซึ่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2545 โดยใช้การจ้างงานและสินทรัพย์ถาวรเป็นตัวกำหนดเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

1. เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดย่อม

ประเภทกิจการ	การจ้างงาน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)
ผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50
บริการ	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50
ค้าส่ง	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 50
ค้าปลีก	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 30

2. เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลาง

ประเภทกิจการ	การจ้างงาน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)
ผลิตสินค้า	51 - 200	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200
บริการ	51 - 200	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200
ค้าส่ง	26 - 50	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 100
ค้าปลีก	16 - 30	เกินกว่า 30 แต่ไม่เกิน 60

จำนวนการจ้างงานให้พิจารณาจากหลักฐานการแสดงจำนวนการจ้างงานที่ได้จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด

มูลค่าสินทรัพย์ถาวร ให้พิจารณาจาก

1. มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิซึ่งไม่รวมที่ดิน ตามที่ปรากฏในงบการเงินล่าสุดของกิจการที่ได้จัดทำขึ้น โดยผู้จัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรืองบการเงินล่าสุดของกิจการที่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

2. มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิซึ่งไม่รวมที่ดิน ตามที่ได้รับการประเมินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ปรึกษาทางการเงินที่เชื่อถือ

ในกรณีจำนวนการจ้างงานของกิจการใดเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่มูลค่าของสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางหรือจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางแต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

ในกรณีที่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิตาม (1) และ (2) ต่างกัน ให้ถือจำนวนที่น้อยกว่าเป็นมูลค่าสินทรัพย์ถาวรได้ข้อสรุปร่วมกันในเรื่องของขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ตัว คือ จำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว อย่างหนึ่งอย่างใด และตามกฎหมายกระทรวงอุตสาหกรรม ณ วันที่ 11 กันยายน 2545 การกำหนดของ SMEs ใช้เกณฑ์ของการกำหนดการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน โดยให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่า เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาของวิสาหกิจ ซึ่งหลักเกณฑ์ทั้งสองดังกล่าวได้จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการจำแนกและกำหนดวิสาหกิจรายย่อย ขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

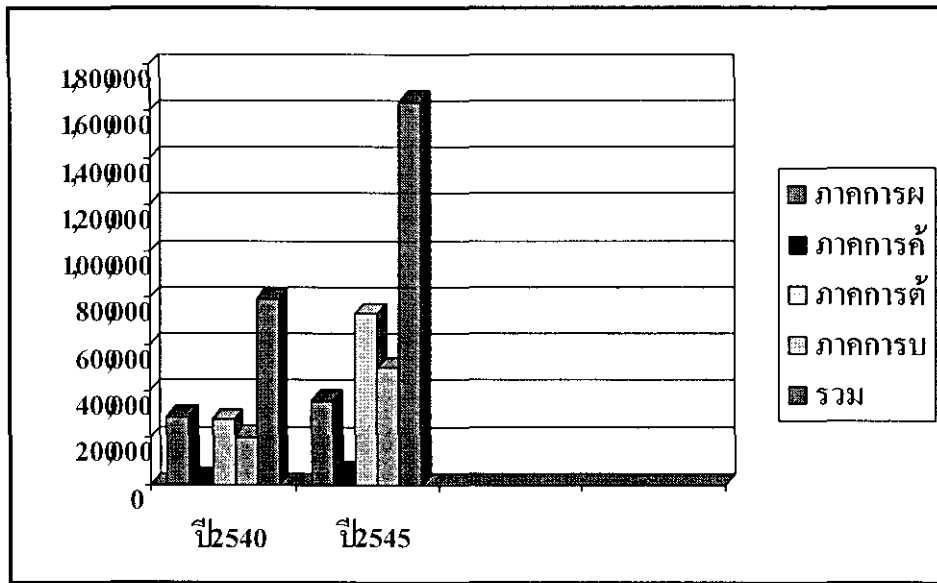
ลักษณะ วิสาหกิจ ประเภทธุรกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)		ทุนจดทะเบียนชำระแล้ว (ล้านบาท)
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม/ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51 - 200	ไม่เกิน 50	51 - 200	ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26 - 50	ไม่เกิน 50	51 - 100	ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16 - 30	ไม่เกิน 30	31 - 60	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51 - 200	ไม่เกิน 50	51 - 200	ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร

ที่มา: ร่างกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2545

จากการสำรวจสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม การค้าส่ง การขายปลีก ภัตตาคาร และโรงแรม การบริการ การก่อสร้าง และอื่นๆ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2539 ซึ่งได้นิยามของวิสาหกิจ ที่มีการจ้างงาน ไม่เกิน 200 คน เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผลการสำรวจดังกล่าว พบว่า มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งสิ้น 854,064 กิจการ โดยสามารถแบ่งตามประเภทได้ดังนี้

1. กิจการค้าปลีก 259,310 ราย คิดเป็น 30.40%
2. กิจการอุตสาหกรรม 157,363 ราย คิดเป็น 18.40%
3. กิจการบริการ 141,991 ราย คิดเป็น 16.60%
4. ภัตตาคารและโรงแรม 82,309 ราย คิดเป็น 9.60%
5. กิจการค้าส่ง 27,116 ราย คิดเป็น 3.20%
6. กิจการก่อสร้าง 9,083 ราย คิดเป็น 1.10%
7. อื่น ๆ 176,892 ราย คิดเป็น 20.70%

สำหรับวิสาหกิจที่เป็นอุตสาหกรรมนั้น จากข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ณ สิ้นปี 2542 พบว่า มีการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการไว้กับ กระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 128,304 โรงงาน ในจำนวนดังกล่าวเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Industries, SMIs) ที่มีขนาดการจ้างงานไม่เกิน 200 คน จำนวน 125,177 โรงงาน หรือคิดเป็น 98.00%

ภาพที่ 1 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามลักษณะวิสาหกิจปี 2540 และ ปี 2545

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2545. รายงานการสำมะโนธุรกิจอุตสาหกรรม ปี 2540 รายงานและสำมะโนธุรกิจการค้าและธุรกิจทางการบริการ ปี 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจภาคกลางและขนาดย่อม.

ลักษณะวิสาหกิจประเภทธุรกิจ	ปี 2540	
กิจการผลิตสินค้า	291,456	356,806
กิจการค้าส่ง	25,348	49,053
กิจการค้าปลีก	277,997	732,593
กิจการให้บริการ	204,232	500,970
รวมทั้งสิ้น	799,033	1,639,427

ในปี พ.ศ. 2545 วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้าปลีก เป็นวิสาหกิจที่มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 732,593 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.69 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งหมด รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 500,970 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.56 ส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการผลิต และวิสาหกิจ ภาคการค้าส่ง มีจำนวน 356,806 ราย และ 49,058 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.76 และ 2.99

การจัดแบ่งธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การจัดแบ่งธุรกิจ SMEs สามารถมองได้เป็น 2 แบบ คือ

1. การแบ่งตามลักษณะเชิงปริมาณ โดยตัดสินจากจำนวนพนักงาน จำนวนสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ทุนจดทะเบียน เงินลงทุน วงเงินสินเชื่อที่ธุรกิจได้รับ หรือยอดขาย
2. การแบ่งตามเชิงคุณภาพ เป็นธุรกิจที่มีขนาดย่อมและมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทนั้น ๆ หรือ ธุรกิจขนาดย่อมไม่มีอำนาจเพียงพอในการเปลี่ยนแปลงด้านราคา ปริมาณหรือสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ ไม่มีโครงสร้างการจัดการที่เป็นรูปแบบ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจอยู่ที่ผู้จัดการเพียงคนเดียว มีอิสระในการตัดสินใจ ซึ่งก็อาจมีข้อยกเว้นที่ว่า การตัดสินใจนั้นบางครั้งก็อาจขึ้นกับปัจจัยภายนอก เช่น ลูกค้า ผู้จำหน่าย หรือธนาคารเจ้าของเงินกู้

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการสำรวจสำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ พ.ศ. 2545 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการทุกประเภท ยกเว้นหาบเร่แผงลอย ในปี พ.ศ. 2544 สถานประกอบการทั่วประเทศทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจขนาดใหญ่ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,641,250 แห่ง ประกอบด้วย

1. สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเขตเทศบาล จำนวน 812,945 แห่ง เป็นสถานประกอบการค้า จำนวน 387,687 แห่ง ภาคการผลิต จำนวน 118,076 แห่ง และภาคบริการ 307,182 แห่ง (ตารางที่ 1)

2. สถานประกอบการที่อยู่นอกเขตเทศบาล (องค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 828,305 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการค้า จำนวน 395,315 แห่ง ภาคการผลิต จำนวน 240,849 แห่ง และภาคบริการ จำนวน 192,142 แห่ง (ตารางที่ 2)

เมื่อรวมทั้งหมดทุกเขตแล้ว เป็นสถานประกอบการภาคการค้า จำนวน 783,001 แห่ง ภาคการบริการ จำนวน 499,324 แห่ง และภาคการผลิต จำนวน 358,925 แห่ง ในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ 99 ของสถานประกอบการทั่วประเทศ หรือประมาณ 1,624,840 แห่ง เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 2 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขต กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เขตเทศบาลและเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	กรุงเทพมหานคร	องค์การ	รวม
	พัทยา เทศบาล	บริหารส่วน ตำบล	
รวม	812,945	828,305	1,641,250
การผลิต	118,076	240,849	358,925
การค้า	387,687	395,314	783,001
-การค้าส่ง	33,395	16,389	49,784
-การค้าปลีก (บำรุงรักษา ซ่อมแซมยานยนต์)	66,093	69,715	135,808
-การค้าปลีก (การขายปลีก ยกเว้น ยานยนต์และรถ จักรยานยนต์)	288,199	309,210	597,409
การบริการ	307,182	192,142	499,324
-โรงแรม/ภัตตาคาร	115,345	63,534	178,879

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	กรุงเทพมหานคร	องค์กร	รวม
	พญา เทศบาล	บริหารส่วน ตำบล	
-อสังหาริมทรัพย์	34,931	11,320	46,251
-คอมพิวเตอร์	3,604	476	4,080
-การให้เช่าเครื่องจักร	30,089	10,560	40,649
-นันทนาการ	84,828	39,179	124,007
-ก่อสร้าง	9,588	14,368	23,956
-การขนส่งทางบก/ท่องเที่ยว	28,797	52,705	81,502

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2545. รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจสำมะโนธุรกิจและ
ธุรกิจทางการบริการ พ.ศ.2545 ข้อมูลพื้นฐาน : กรุงเทพมหานคร เมืองพญา
และเขตเทศบาล. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 3 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตองค์กร
บริหารส่วนตำบล

กิจกรรม	รวม	จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามจำนวนลูกจ้าง (คน)						
		1 - 4	5 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100- 199	> 200
รวม	828,305	795,081	15,192	8,497	4,981	1,817	1,237	1,500
การผลิต	240,849	225,673	5,069	3,421	2,877	1,364	1,036	1,409
การค้า	395,314	387,666	4,498	2,022	884	164	51	29
-การค้าส่ง	16,389	14,103	1,202	627	320	92	34	11
-การค้าปลีก	378,925	373,563	3,296	1,395	564	72	17	18
การบริการ	192,142	181,742	5,625	3,054	1,220	289	150	42
-โรงแรม/ภัตตาคาร	63,534	60,825	1,653	656	252	84	44	20
-อสังหาริมทรัพย์	11,320	11,140	98	46	29	1	5	1
-คอมพิวเตอร์	476	446	20	6	3	0	1	0
-การให้เช่าเครื่องจักร	10,560	9,868	363	190	80	27	19	13
-นันทนาการ	39,179	37,317	678	689	362	81	45	7

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กิจกรรม	รวมจำนวนสถานประกอบการจำแนกตามจำนวนลูกจ้าง (คน)							
		1 - 4	5 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100- 199	> 200
-ก่อสร้าง	14,368	10,021	2,526	1,325	389	73	21	13
-การขนส่งทางบก/ ท่องเที่ยว	52,705	52,125	287	142	105	23	15	8

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2545. รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจสำมะโนธุรกิจและ
ธุรกิจทางการบริการ พ.ศ.2545 ข้อมูลพื้นฐาน: องค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

จากการสำรวจสำมะโนธุรกิจดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีวิสาหกิจขนาดเล็กหรือ
วิสาหกิจชุมชนอีกส่วนหนึ่งที่มีได้ปรากฏอยู่ในรายงานดังกล่าว วิสาหกิจชุมชนเหล่านี้
อาจประมาณได้จากข้อมูลพื้นฐานของการสำรวจประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัว
พ.ศ.2544 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครัวเรือนส่วน
บุคคลทั่วประเทศที่ประกอบอุตสาหกรรมการผลิตในบริเวณที่พักอาศัยเพื่อขายและมีคน
งานน้อยกว่า 10 คน ในปี 2544 มีครัวเรือนที่ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนทั้งสิ้น
ประมาณ 1.17 ล้านครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 482,180 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.1 ภาคใต้ จำนวน 325,604 ครัวเรือน คิด
เป็นร้อยละ 27.7 และส่วนที่เหลือกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

บทบาทในการสร้างโอกาสการจ้างงาน

ในปี 2542 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก่อให้เกิดการจ้างงานรวมทั้ง
ประเทศ ประมาณ 6.6 ล้านคน เทียบกับปี 2537 มีจำนวน 5.2 ล้านคน เป็นการขยายตัว
เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.7 ต่อปี ในจำนวนการจ้างงานในปี 2542 วิสาหกิจขนาดกลางมี
การจ้างงานจำนวน 0.88 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 10.6 ของการจ้างงานรวมทั้ง
หมดทั่วประเทศและวิสาหกิจขนาดย่อม มีการจ้างงานรวม จำนวน 5.7 ล้านคน คิดเป็น

ร้อยละ 5.7 ล้านคน หรือร้อยละ 68.6 ส่วนที่เหลือ 1.7 ล้านคนหรือร้อยละ 20.7 เป็นการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดใหญ่ การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมดนี้ ประกอบด้วยการจ้างงานในภาคการผลิตจำนวน 1.9 ล้านคน ภาคการค้าจำนวน 2.5 ล้านคน และภาคการบริการจำนวน 2.2 ล้านคน

ตารางที่ 4 การจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดและลักษณะของวิสาหกิจ

หน่วย : พันคน

	ปี พ.ศ. 2537				ปี พ.ศ. 2544				ขยายตัวต่อปี (ร้อยละ)			
	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่
การผลิต	1,365.2	271.4	1,636.6	1,759.9	1,511.9	414.4	1,928.3	1,455.7	2.1	8.8	3.3	-3.7
การค้า	1,802.8	31.7	1,834.5	138.0	2,409.0	62.7	2,417.7	158.0	6.0	14.6	6.1	2.7
การบริการ	1,532.0	240.3	1,772.3	226.3	1,759.7	409.6	2,205.3	113.7	3.2	11.3	4.5	-12.9
รวม	4,700.0	543.5	5,243.4	2,124.2	5,718.6	886.7	6,605.3	1,727.3	4.0	10.3	4.7	-4.1

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2545.รายงานการจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดและลักษณะของวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนา.

บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการจ้างงาน

SMEs ก่อให้เกิดการจ้างงานรวมทั้งประเทศประมาณ 5.2 ล้านคนและ 6.6 ล้านคนในปี 2537 และปี 2542 ตามลำดับ โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.7 ต่อปี ในจำนวนนี้การจ้างงานในปี 2542 ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวน 0.9 ล้านคน (ร้อยละ 10.6) และ 5.7 ล้านคน (ร้อยละ 68.6) ตามลำดับ ทั้งนี้การจ้างงานในสถานประกอบการขนาดกลางมีการขยายตัวจากปี 2537 ร้อยละ 10.3 ซึ่งสูงกว่าสถานประกอบการขนาดย่อมถึงประมาณ 2 เท่าตัว (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 การจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดและลักษณะวิสาหกิจ

	2537				2542				ขยายตัวต่อปี (ร้อยละ)			
	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่	ย่อม	กลาง	SMEs	ใหญ่
ผลิต	1,365.2	271.4	1,636.6	1,759.9	1,513.9	414.4	1,928.3	1,455.7	2.1	8.8	3.3	-3.7
การค้า	1,802.8	31.7	1,834.5	138.0	2,409.0	62.7	2,471.7	158.0	6.0	14.6	6.1	2.7
บริการ	1,532.0	240.3	1,772.3	226.3	1,795.7	409.6	2,205.3	113.7	3.2	11.3	4.5	-12.9
รวม	4,700.0	543.5	5,234.4	226.3	5,718.6	886.7	6,805.3	1,727.3	4.0	10.3	4.7	-4.1

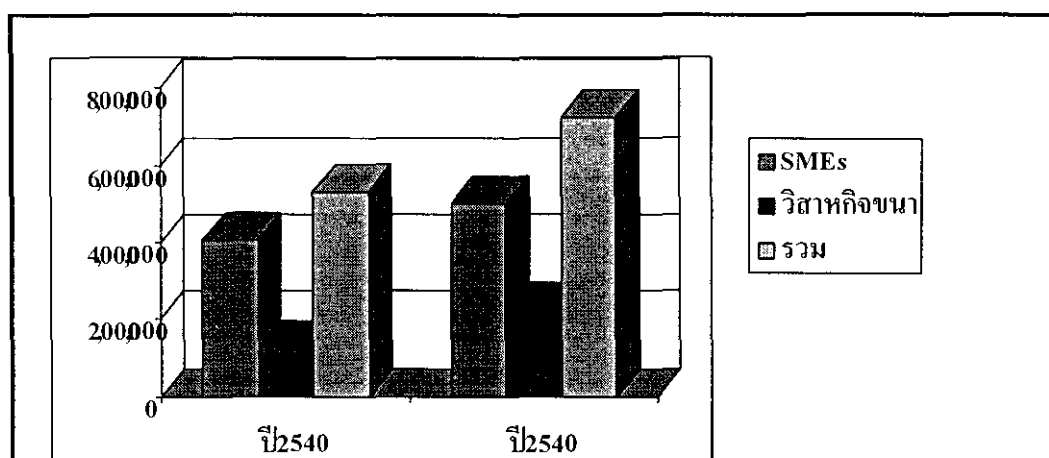
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 2545. รายงานการจ้างงานของสถานประกอบการจำแนกตามขนาดและลักษณะของวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนา.

ตารางที่ 5 แสดงผลของการจ้างงานของ SMEs จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจ ปรากฏว่าในปี 2542 มีการจ้างงานในภาคการผลิตจำนวน 1.9 ล้านคน (ขนาดกลาง 0.4 ล้านคน และขนาดย่อม 1.5 ล้านคน) ในภาคการค้าจำนวน 2.5 ล้านคน (ขนาดกลาง 0.1 ล้านคน และขนาดย่อม 2.4 ล้านคน) และภาคบริการจำนวน 2.2 ล้านคน (ขนาดกลาง 0.4 ล้านคน และขนาดย่อม 1.8 ล้านคน) ตามลำดับ และเมื่อกำเนินถึงอัตราการขยายตัวของการจ้างงานจากปี 2537 พบว่า SMEs ภาคการค้ามีอัตราการขยายตัวสูงสุดที่ร้อยละ 6.1 ต่อปี โดยมีภาคการบริการขยายตัวร้อยละ 4.5 ต่อปี และภาคการผลิตขยายตัวร้อยละ 3.3 ต่อปี ตามลำดับซึ่งสถานประกอบการขนาดกลางมีอัตราการขยายตัวต่อปีของการจ้างงานที่สูงกว่าสถานประกอบการขนาดย่อมหลายเท่าตัวในทุกลักษณะวิสาหกิจของ SMEs

การจ้างงานของสถานประกอบการขนาดกลางในปี 2542 มีสัดส่วนการจ้างงานภาคการผลิตและภาคบริการในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 46.7 และร้อยละ 46.2 โดยภาคการค้ามีสัดส่วนการจ้างงานเพียงร้อยละ 7.1 สำหรับสถานประกอบการขนาดย่อม ภาคการค้ามีสัดส่วนการจ้างงานสูงสุดคือ ร้อยละ 42.1 สำหรับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ภาคการผลิตเป็นภาคที่มีสัดส่วนการจ้างงานสูงสุดถึงร้อยละ 84.3 ของการจ้างงานรวมในสถานประกอบการขนาดใหญ่

การจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2540 และปี 2545

ขนาดของวิสาหกิจ	ปี 2540	ปี 2545
ขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)	4,057,595	4,990,217
ขนาดใหญ่	1,255,775	2,243,805
รวมทั้งสิ้น	5,313,370	7,234,022

ภาพที่ 2 จำนวนการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2540 และปี 2545

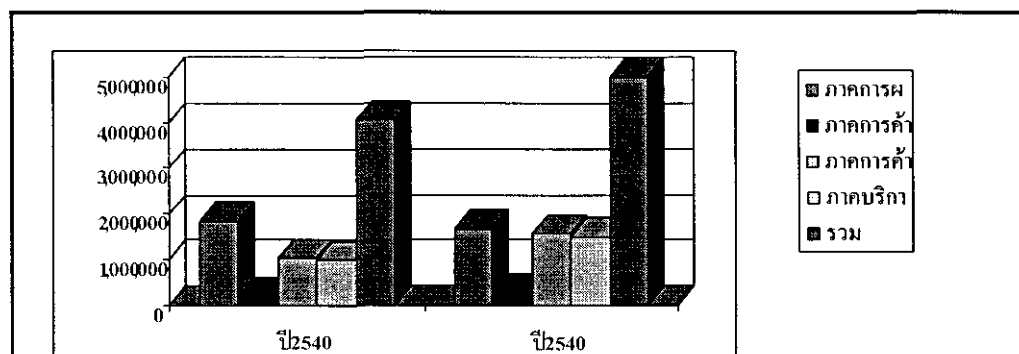
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2545. รายงานการสำมะโนธุรกิจอุตสาหกรรม

ปี 2540 และรายงานสำมะโนธุรกิจการค้าและธุรกิจทางบริการ ปี 2545.

กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ปี พ.ศ.2545 วิสาหกิจรวมทั้งหมดของประเทศไทยมีจำนวนการจ้างงานรวมทั้งสิ้น 7,234,022 คน เป็นการจ้างงาน ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 4,990,217 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.98 ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ เทียบกับปี 2540 ที่มีจำนวนการจ้างงานรวม 5,313,370 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,057,595 คน การจ้างงานโดยรวมเพิ่มขึ้น 1,920,652 คน การจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 932,622 คน สำหรับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ในปี 2545 มีจำนวนการจ้างงานทั้งสิ้น 2,243,805 คน หรือคิดเป็นร้อยละ

31.02 ของการจ้างงานรวมของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจำนวน 988,050 คน จากปี 2540

ภาพที่ 3 จำนวนการจ้างงาน SMEs จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจปี 2540 และปี 2545
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2545. รายงานการสำรวจเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี 2540 และรายงานสำรวจเศรษฐกิจ การค้าและธุรกิจทางบริการ ปี 2545.
กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

เมื่อเปรียบเทียบการจ้างงานในปี 2545 กับปี 2540 ตามลักษณะของวิสาหกิจแล้ว พบว่าการจ้างงาน ในภาคการผลิต มีจำนวนลดลง ในขณะที่ภาคการค้าและภาคบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น กล่าวคือ การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการผลิต ปี 2545 ซึ่งเป็นภาคที่มีจำนวนการจ้างงานมากที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 1,668,303 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.4 ของการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งหมดลดลง 184,388 คน ส่วนวิสาหกิจขนาด ภาคการค้าปลีก ซึ่งมีการจ้างงานในลำดับรองลงมา จำนวน 1,563,221 คน (ร้อยละ 31.33) ภาคบริการ จำนวน 1,502,050 คน (ร้อยละ 30.10) และภาคการค้าส่ง จำนวน 256,643 คน (ร้อยละ 5.14) เทียบกับปี 2540 ที่มีจำนวนการจ้างงาน 1,033,116 คน ในภาคการค้าปลีก 988,725 คน ในภาคการบริการ จำนวน 183,063 คน ในภาคการค้าส่งตามลำดับ (ภาพที่ 3)

ความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP)

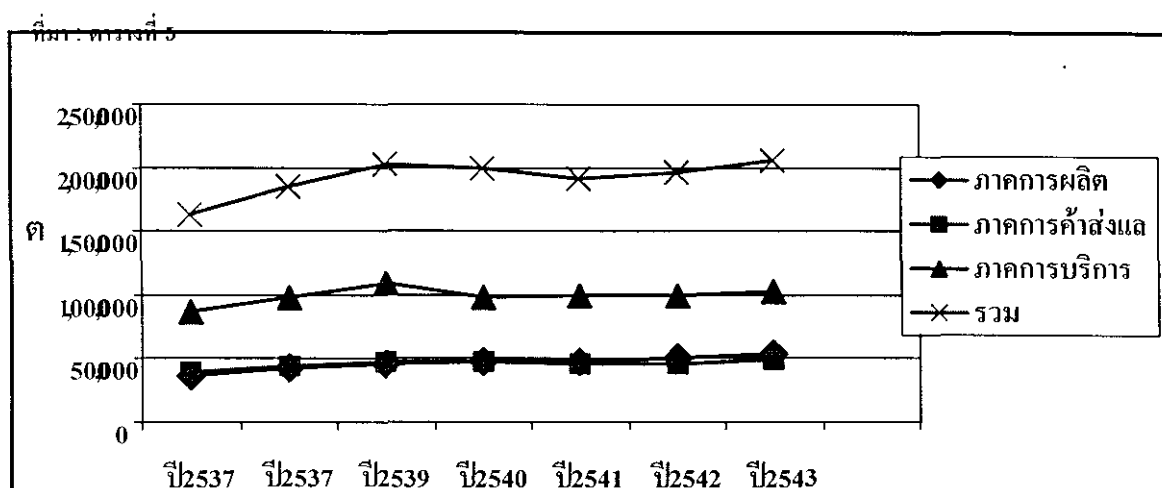
ในปี 2543 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีมูลค่าประมาณ 4.9 ล้านบาท จากการประมาณ โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถก่อให้เกิดมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเป็นมูลค่า 2.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ ดังรายละเอียดตารางที่ 6

ตารางที่ 6 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนอกภาคการเกษตรต่อ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

หน่วย : ล้านบาท

	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543
การผลิต	369,445	429,119	463,454	472,035	471,263	498,775	542,345
การค้า	395,712	440,313	471,351	480,693	460,284	466,111	490,903
การบริการ	867,478	982,741	1,085,465	977,207	996,215	996,215	1,028,927
รวม SMEs	1,632,635	1,852,173	2,020,270	1,995,676	1,908,753	1,961,101	2,062,176
GDP	3,629,341	4,186,212	4,611,041	4,732,610	4,626,447	4,632,132	4,904,725
สัดส่วนของ SMEs ต่อ GDP (ร้อยละ)							
การผลิต	10.2	10.3	10.1	10.0	10.2	10.8	11.1
การค้า	10.9	10.5	10.2	10.2	9.9	10.1	10.0
บริการ	23.9	23.5	23.5	22.0	21.1	21.5	21.0
รวม SMEs	45.0	44.2	43.8	42.2	41.3	42.3	42.0

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2545. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนก
กิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก อนุกรมปี 2531-2540. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2542.

ภาพที่ 4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2537-2543

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2545. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก อนุกรมปี 2531-2540. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2542.

ตารางที่ 7 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2541 - 2545

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ล้านบาท)	2541	2542	2543	2544	2545
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของการเกษตร	564,879	502,	510,985	532,084	544,877
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1,750,706	1,825,493	1,956,673	2,016,7514	2,112,934
การเหมืองแร่	41,998	44,382	57,201	62,960	66,973
การผลิต (อุตสาหกรรม)	388,910	414,458	468,156	493,809	537,072
การก่อสร้าง	130,867	122,204	110,383	111,880	118,508
การค้าส่งและค้าปลีก	609,971	618,131	656,167	659,737	665,448
การบริการ	578,960	626,318	664,766	688,368	724,934
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดใหญ่และอื่น ๆ	2,324,261	2,308,750	2,448,847	2,574,580	2,772,644
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	4,639,847	4,637,069	4,916,505	5,123,418	5,430,455
สัดส่วนเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ					
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของการเกษตร	12.17	10.84	10.39	10.39	10.03
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	37.73	39.37	39.80	39.36	38.91

ตารางที่ 7 (ต่อ)

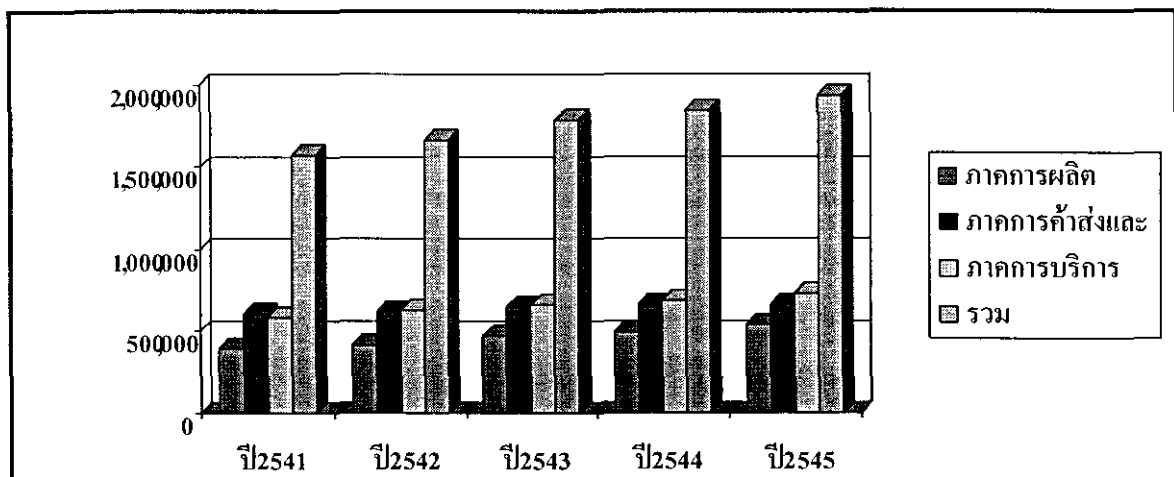
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ล้านบาท)	2541	2542	2543	2544	2545
การเหมืองแร่	0.91	0.96	1.16	1.23	1.23
การผลิต (อุตสาหกรรม)	8.36	8.94	9.52	9.64	9.89
การก่อสร้าง	2.82	2.64	2.25	2.18	2.18
การค้าส่งและค้าปลีก	13.15	13.33	13.35	12.88	12.25
การบริการ	12.48	13.61	13.52	13.44	13.35
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดใหญ่และอื่น ๆ	50.09	49.79	49.51	50.25	51.06
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2545. ผลการศึกษาเบื้องต้นของสำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนข้อมูลปี 2541-2543 จากการประมาณการโดยวิธี Shift and Share. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ในปี 2545 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ทุกประเภททั่วทั้งประเทศ ได้ทำการผลิตสินค้า และบริการให้กับระบบเศรษฐกิจ เป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (GDP) เท่ากับ 2,112,934 ล้านบาท เทียบกับ GDP รวมของประเทศ 5,430,455 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.91 เทียบกับปี พ.ศ. 2544 ซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีมูลค่า 2,016,754 ล้านบาท หรือร้อยละ 39.36 ผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ

สาขาเศรษฐกิจที่วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม มีมูลค่าการผลิตสูงสุด คือ สาขาการบริการ ซึ่งครอบคลุม ถึงบริการทุกประเภท ที่ผลิตโดยวิสาหกิจเอกชนไม่รวมบริการของภาครัฐเป็นการบริหารประเทศ การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น โดยมูลค่า GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สาขาบริการปี 2545 เท่ากับ 724,934 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.35 ต่อ GDP รวมทั้งหมด รองลงมา คือ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก 665,448 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.25 ต่อ GDP สำหรับภาคการผลิตมูลค่า GDP ของ SMEs มีเท่ากับ 537,072 ล้านบาท เทียบเป็นร้อยละ 9.89 ต่อ GDP รวม อย่างไรก็ตาม ในการผลิตภาคการเกษตรที่มีมูลค่า GDP จำนวน 544,877 ล้านบาทนั้น ในจำนวนนี้

ส่วนหนึ่งประมาณ 72,000 ล้านบาท เป็นผลผลิตการแปรรูปผลิตผลเกษตรอย่างง่าย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมอยู่ด้วย แต่ในระบบการประมวล บัญชีประชาชาติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถือว่ารวมอยู่ในภาคเกษตรของประเทศ

ภาพที่ 5 มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ปี พ.ศ. 2541 และปี พ.ศ. 2545

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2545. ผลการศึกษาเบื้องต้นของสำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนข้อมูลปี 2541-2543 จากการประมาณการโดยวิธี Shift and Share. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

บทที่ 4

ปัญหาอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาอุปสรรคและสถานการณ์ของวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวม

สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและการเมืองโลกในยุคปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อกระบวนการทำธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีด้านข่าวสารและโทรคมนาคม (Information and Communication Technology: ICT) อิทธิพลของ ICT ทำให้โลกมีพลวัตสูงมากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นได้รวดเร็ว วงจรชีวิตของสินค้าและบริการจะสั้น ซึ่งเป็นไปได้ทั้งโอกาสและวิกฤตถ้าปรับตัวไม่ทันปล่อยให้โอกาสผ่านไป ก็อาจจะกลายเป็นวิกฤตได้ สภาพแวดล้อมภายนอกหลายประการจะมีผลกระทบต่อองค์การก้าวเข้าสู่การค้าในระดับนานาชาติของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย อาทิเช่น ความล่าช้าในการดำเนินการขององค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้ความร่วมมือในรูปแบบ ภูมิภาคนิยม เช่น NAFTA , AFTA , EU และความร่วมมือหรือข้อตกลงแบบทวิภาคีของประเทศต่าง ๆ นั้นมีบทบาทมากขึ้น ข้อตกลงทางการผลิต การค้า และการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันในระดับสูงซึ่งมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย และนับวันจะเป็นประเด็นสำคัญเพิ่มมากขึ้น ระบบการค้าและการลงทุนเสรีถูกใช้ควบคู่และนำหน้าระบบการปกป้องทางการค้าซึ่งต้องการกลยุทธ์ทั้งในระดับประเทศต่อประเทศ กลุ่มประเทศ องค์การและเวทีต่างๆ รวมถึงการสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎระเบียบ และการเจรจาระหว่างประเทศ ปัญหาเรื่อง การคิดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีรูปแบบใหม่ ๆ มีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องสร้างความพร้อมในระบบการหาข้อมูลในเชิงยุทธศาสตร์และมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทใหม่ในเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้น เช่น บรรษัทข้ามชาติ องค์การเอกชน นอกจากนี้

กระแสธรรมชาติมาได้ส่งผลกระทบต่อการค้าและการผลิตของไทยอย่างต่อเนื่องและแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมการผลิตของไทยถูกกำหนดและกดดันด้วยข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านคุณภาพ ต้นทุน การส่งมอบและมาตรฐานระดับโลก สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นทางเลือกสำหรับผู้ผลิตสินค้าแต่เป็นเส้นทางที่ต้องเดินตามข้อบังคับของลูกค้า และถึงแม้ว่าจะดำเนินการได้ครบตามข้อกำหนดต่างๆ ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขัน

ธุรกิจต่าง ๆ ในยุคเศรษฐกิจใหม่มีแนวคิดและกระบวนการทัศน์ในการทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ดังนี้

1. เกิดการแข่งขันที่ต้องใช้ความรวดเร็ว (speed-based competition) เข้าแทนที่การแข่งขันในเชิงขนาด (scale-based competition)
2. การผลิตที่อาศัยความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีแทนที่การผลิตโดยอาศัยสินทรัพย์ทางกายภาพเช่นแต่ก่อนในอดีต
3. การเข้าถึงเครือข่าย การสร้างความเชื่อมโยงมีความสำคัญเป็นอย่างมากกว่าการเป็นเจ้าของ
4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทรัพยากรทางปัญญา มีค่าและความสำคัญกว่าการเติบโตด้วยทุน (capital)
5. ให้ความสำคัญต่อผู้บริโภค (consumption base) มากกว่าการผลิต (production base)

การปรับโครงสร้างการผลิตและการค้าในระดับสากลที่กำลังดำเนินการอยู่อย่างกว้างขวางนั้น เกิดจากกลยุทธ์การมุ่งสร้างความชำนาญเฉพาะด้านของกิจการ การใช้กลยุทธ์ในการขยายการจัดซื้อจากภายนอก แทนการผลิตเองและการเติบโตของเครือข่ายธุรกิจการตลาดที่มุ่งการเข้าถึงรสนิยมของผู้บริโภคในเชิงปัจเจกชนเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงผลักดันให้ธุรกิจทุกขนาดต้องปรับโครงสร้างของกิจการให้เหมาะสมมากขึ้น แนวโน้มของกิจการจะเล็กลงและเน้นเฉพาะธุรกิจที่ตนมีความชำนาญและความเก่ง (core competency) ควบคู่ไปกับการเพิ่มพันธมิตร หรือการสร้างเครือข่ายธุรกิจกับหุ้นส่วนและพันธมิตรในต่างประเทศปัจจัยเหล่านี้เป็นแนวโน้มที่เปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้โดยเฉพาะวิสาหกิจที่มีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นฐาน เช่น สินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะตลาด (niche product)

สินค้าที่ใช้เทคโนโลยี ซึ่งสามารถก้าวเป็นผู้ผลิตที่มีความชำนาญเฉพาะทำการผลิตเพื่อจำหน่ายในเครือข่ายธุรกิจในระดับโลก ระดับความเป็นสากลของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมจะแตกต่างกันออกไป ตามสาขาของอุตสาหกรรมและกลุ่มกิจการ ในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กบางส่วนยังพอใจในการผลิตเพื่อขายในตลาดในประเทศ แต่จะมีธุรกิจอีกกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีฐานความรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน ได้มีโอกาสก้าวเข้าสู่เครือข่ายการค้าโลก ในทศวรรษ 1990 มีธุรกิจขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติถึง 2,400 รายที่มีเครือข่ายการทำธุรกิจกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วโลก โดยส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการคอมพิวเตอร์และธุรกิจบริการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อใช้ความชำนาญเฉพาะด้านของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นช่องทางในการเข้าถึงตลาดในระดับภูมิภาคและความเข้าใจในพฤติกรรมผู้บริโภคมากขึ้น

นโยบายการจัดซื้อของบริษัทข้ามชาติเป็นอีกแรงหนึ่งที่ตั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่การค้าไร้พรมแดน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ผลักดันให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนทั่วโลกต้องก้าวสู่เครือข่ายการค้าระหว่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นแรงขับเคลื่อนที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถเข้าสู่การค้านานาชาติได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้อาศัยการสื่อสารถึงกันได้ง่ายขึ้น เครื่องมือการสื่อสารแบบใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ตช่วยลดต้นทุนในการติดต่อและสร้างเครือข่าย รวมถึงความสะดวกสบายในการเข้าถึงธุรกิจที่มีศักยภาพที่จะเป็นพันธมิตรอย่างไร้อุปสรรคทางภูมิศาสตร์อย่างสิ้นเชิง ในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการเผยแพร่สินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะตลาด ทั้งทางผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีสู่ตลาดสากล และเป็นช่องทางที่ทำให้เกิดความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ระหว่างกิจการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภูมิภาคต่างกันความซับซ้อนทางเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องการความร่วมมือระหว่างสาขาอุตสาหกรรมที่ต่างสาขากันมากขึ้น แม้แต่กิจการขนาดใหญ่ก็ไม่สามารถมีความเชี่ยวชาญได้ทุกสาขาความสำเร็จในนวัตกรรมต่าง ๆ ต้องการการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดเล็กที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะหรือเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีซึ่งเป็น

ปัจจัยหลักที่ทำให้สินค้าต่าง ๆ มีวงจรชีวิตสั้นลงเมื่อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีขีดความสามารถในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นของตลาดเฉพาะและสามารถพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้ดีกว่ากิจการขนาดใหญ่

ปัญหาอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. การสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยที่ผ่านมามีข้อได้เปรียบทางด้านแรงงานและทรัพยากรมากกว่าความเข้มแข็งทางด้านเทคโนโลยี ธุรกิจอุตสาหกรรมหลายประเภทเติบโตจากการนำเข้าโรงงานเครื่องจักรอุปกรณ์ ความรู้ในการผลิตและการจัดการจากต่างประเทศรวมถึงการเติบโตครั้งใหญ่ของภาคอุตสาหกรรมที่เกิดจากการย้ายฐานการผลิตของประเทศญี่ปุ่นและประเทศอุตสาหกรรมใหม่เพื่อหาความได้เปรียบจากแรงงานราคาถูก ในขณะที่เดียวกันภาคอุตสาหกรรมไทยก็ยังไม่สามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขันกับประเทศผู้นำในการผลิตสินค้ามูลค่าเพิ่มสูงได้ หากการเปรียบเทียบสถานะของอุตสาหกรรมไทยกับประเทศอื่น ในด้านระดับเทคโนโลยีการออกแบบต้นทุนในการผลิตและการสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการ พบว่าอุตสาหกรรมหลายประเภทของไทยต้องเผชิญกับภาวะที่เรียกว่า แรงกุดคันสองทาง (Nut-crackers Effect) คือ ติดอยู่ตรงกลางระหว่างประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านต้นทุนราคาถูก เช่น จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย กับประเทศที่เป็นผู้นำในการสร้างความแตกต่างของมูลค่าเพิ่มสูง แรงงานมีทักษะ มีผลิตภาพสูง มีสินค้าที่มีคุณภาพดี เช่น ประเทศ อิตาลี ญี่ปุ่น หรือไต้หวัน จากงานการวิจัยศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปจากสถานะภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเด็นขีดความสามารถในการแข่งขันด้านต่าง ๆ ที่สำคัญได้ดังนี้

1.1 ความสามารถเชิงเทคโนโลยี

1.1.1 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงส่วนน้อยที่นำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการออกแบบ (Computer Aided Design : CAD) ในการผลิต (Computer Aided Manufacturing :

CAM) และช่วยในการวิเคราะห์ระบบ (Computer Aided Engineering : CAE) โดยอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีการนำ CAE เข้ามาใช้งานมากที่สุดแต่ก็ยังคงมีส่วนน้อยเพียง ร้อยละ 19 เมื่อเทียบกับจำนวนทั้งหมดในอุตสาหกรรมดังกล่าวนี้

1.1.2 ความสามารถในการดัดแปลงเทคโนโลยี วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมากกว่าครึ่ง ที่รายงาน ว่า รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องจักรที่ออกใหม่และเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยที่สุดในอุตสาหกรรมของตน และแหล่งข้อมูลหลักที่ทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ได้มาจากความสามารถในการออกแบบเทคโนโลยีเองภายในบริษัท ข้อมูลและคำแนะนำจากลูกค้า สิ่งพิมพ์ นิตยสาร ผู้ขายอุปกรณ์ ผู้ผลิตวัตถุดิบ และส่วนประกอบและงานนิทรรศการ ต่าง ๆ

1.2. ความสามารถในการทำนวัตกรรม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยส่วนใหญ่ ยังมีความสามารถในการดัดแปลงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดยิ่งขึ้น หรือการดัดแปลงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจบางส่วนมีความสามารถในการดัดแปลงผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการผลิตดีขึ้นสูงขึ้นให้แตกต่างไปจากเดิม เช่น สามารถทำให้ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์สูงขึ้น หรือใช้ประโยชน์ในหน้าที่ใหม่ซึ่งไม่มีอยู่ในผลิตภัณฑ์เดิม เป็นต้น แต่วิสาหกิจโดยส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาครั้งใหญ่

1.3 ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ทำการผลิตชิ้นส่วนตามการเขียนแบบของลูกค้าได้ทำสินค้าตัวอย่างได้ สามารถออกแบบได้จากภาพหรือแคตตาล็อก และสามารถเขียนแบบตามคุณลักษณะที่ลูกค้ากำหนดได้ตามลำดับ แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ในขั้นที่สูงขึ้น เช่น การทำสินค้าต้นแบบ(prototype part) มีวิสาหกิจจำนวนต่ำกว่าครึ่งที่มีความสามารถทำได้ ในขณะที่เดียวกันการใช้บริการการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการผลิตจากภายนอกเพิ่มเติมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยังมีน้อยและจำกัดอยู่ในวงจำกัด ขณะเดียวกันวิสาหกิจจำนวนมากไม่ได้มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนา (R&D) เป็นของตนเองจึงทำให้ขาดความสามารถในการพัฒนางานวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น

1.4 ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการทำธุรกิจ แต่ไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และไม่ได้ใช้ในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange : EDI) และยังมีแผนที่จะใช้ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำธุรกิจ ส่วนใหญ่จะใช้โปรแกรมการควบคุมการจัดการทั่วไปเป็นหลัก เช่น โปรแกรมระบบบัญชีและการเงิน แต่ยังมีโปรแกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบจัดการด้านการผลิตและการขายผลิตภัณฑ์โดยตรงค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วไปมีแผนที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีหลายรายที่มีแผนการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลทางธุรกิจ การหาตลาดใหม่ การหาผู้ขาย และการลงโฆษณาสินค้า

1.5 ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการตลาด

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่จะใช้วิธีการทำตลาดเองหรือมีบริษัทในเครือทำตลาดให้มีเพียงส่วนน้อยที่จ้างบริษัทที่ปรึกษาด้านการตลาดโดยตรง และส่วนใหญ่ยังขาดหน่วยงานการตลาดที่มีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ด้านการตลาดเป็นอย่างดี ขาดการกำหนดเป้าหมายทางการตลาดที่สำคัญเป็นลายลักษณ์อักษรและยังไม่มีกำหนดแผนการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละตัวรวมทั้งยังไม่ให้ความสำคัญกับการสำรวจความพอใจของลูกค้าอย่างเป็นทางการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากกว่าครึ่งหนึ่งทำการผลิตสินค้าภายใต้ตราสินค้าของผู้จ้างผลิตและมีความสามารถในการขายสินค้าสู่ผู้บริโภคปลายทางน้อย ส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้ผู้ค้าส่งหรือตัวแทนการค้ามากกว่า

1.6 ประสิทธิภาพการผลิต

ประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีแนวโน้มลดต่ำลง ค่าผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity) และผลิตภาพแรงงาน (Labour Productivity) มีแนวโน้มลดลงจากการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญประเทศญี่ปุ่น (JICA) ซึ่งให้เห็นว่าผลของการที่มีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำดังกล่าวนั้น หลังจากเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจเมื่อปี 2540 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับผลกระทบที่

ก่อนข้างรุนแรง โดยประมาณร้อยละ 79 มีการผลิตลดลง และยังพบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าว วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าวิชาสาหกิจขนาดใหญ่

1.7 ศักยภาพของแรงงานและทรัพยากรมนุษย์

ศักยภาพของแรงงานและทรัพยากรมนุษย์ของวิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัดอยู่มากจนเป็นปัญหารากฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบในระยะยาวต่อภาควิชาสาหกิจทั้งระบบ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากได้แก่ การขาดช่างเทคนิคที่มีความสามารถ แรงงานไทยโดยเฉลี่ยมีการศึกษาดำรงไม่มีการพัฒนาช่างเทคนิคที่ตรงกับความต้องการในการสร้างสินค้าประเภทใหม่ ปัญหาการขาดวิสัยทัศน์ของช่างเทคนิคที่จะทำหน้าที่ออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดใหม่ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัญหาของการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ให้เกิดขึ้น โดยต่อเนื่อง

1.8 ความไม่พร้อมต่อการเปิดเสรีของตลาดสินค้า ตลาดทุนและตลาดเงิน เนื่องจากมีจุดอ่อนและข้อด้อย ในหลาย ๆ เรื่อง ทำให้ประสบกับปัญหาสำคัญ คือ การแข่งขันจากต่างประเทศ โดยภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบก่อนข้างรุนแรงในปัจจุบันคือภาคการค้าปลีกที่ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจข้ามชาติขนาดใหญ่ได้เนื่องจากวิชาสาหกิจขนาดใหญ่ดังกล่าวมีข้อได้เปรียบในเรื่องของเงินทุนและการบริหารจัดการที่ดีกว่า

2. ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

2.1 วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถระดมทุนผ่านตลาดทุนได้ เนื่องจากระบบการบริหารจัดการยังขาดความพร้อมที่ระดมทุนเพิ่มหรือชักนำให้เกิดการร่วมทุนได้ ประกอบกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีความประสงค์ที่จะเป็นเจ้าของธุรกิจเอง โดยทั้งหมด

2.2 การกู้ยืมผ่านสถาบันการเงินมีปัญหาที่ไม่สามารถเข้าถึงได้เนื่องจากการขาดมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่มีการจัดทำบัญชีธุรกิจที่ได้มาตรฐานทำให้วิชาสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสจำกัดในด้านสินเชื่อ ได้รับสินเชื่อที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งปัญหาที่ต้นทุนของการกู้ยืมนั้นสูง มีค่า

การวิเคราะห์ต้นทุนเทียบต่อยอดสินเชื่อที่สูงกว่าสินเชื่อของธุรกิจขนาดใหญ่ และอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจากมีอัตราเสี่ยงที่สูงกว่า นอกจากนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีปัญหาของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ค่อนข้างมากภายหลังเมื่อเกิดวิกฤติการณ์ด้านการเงินเมื่อกลางปี พ.ศ.2540 ซึ่งที่ผ่านมายังมีได้รับการจัดการแก้ไขให้ลุล่วงไปได้มากนัก

2.3 ข้อจำกัดด้านหลักธรรมาภิบาล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดด้านหลักธรรมาภิบาลทั้งในเรื่องของความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และความเสมอภาคจึงเป็นผลทำให้มีความข้อบกพร่องและจุดด้อยที่เสียเปรียบวิสาหกิจขนาดใหญ่ การที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนไม่น้อยเป็นธุรกิจครอบครัวมีผลให้การตัดสินใจทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ดำเนินการโดยเจ้าของธุรกิจเพียงบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเดียว มีการใช้ข้อมูลที่เป็นระบบในการบริหารจัดการค่อนข้างจำกัด ขาดระบบงานที่ชัดเจนรวมทั้งยังขาดแนวคิดในการสร้างจิตสำนึกของบุคลากรในองค์กรที่จะนำแนวคิดด้านหลักธรรมาภิบาลมาใช้

2.4 ระบบการบริหารจัดการของรัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การบริหารจัดการของภาครัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมาขาดการจัดการที่เป็นระบบ แม้ว่าในแต่ละเรื่องจะมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบ เช่น ภาคการผลิต จะมีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภาคการค้ามีกระทรวงพาณิชย์ ส่วนภาคบริการมีหน่วยงานหลายแห่งร่วมรับผิดชอบ อุปสรรคสำคัญ คือ ยังขาดการประสานงานที่ดีและมีประสิทธิภาพยังไม่มีกำหนดแผนส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งระบบ แผนปฏิบัติการที่ดำเนินอยู่ในขณะนี้เป็นการดำเนินงานที่เป็นอิสระของแต่ละหน่วยงาน ยังไม่มีการปรับแผนให้สอดคล้องกันทั้งในเรื่องเป้าหมายและขั้นตอนการปฏิบัติการ ขาดการติดตามและประเมินผลที่เชื่อมโยงทั้งระบบเข้าด้วยกัน

3. สถานการณ์และปัญหาของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วไป (Local SME) สภาพโดยรวมของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมทั่วไปในด้านการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจทั่วไปยังมีรูปแบบการผลิตเป็นจำนวนมาก (Mass Production) เพื่อลดต้นทุนทางด้านการผลิต นอกจากนั้นยังเป็นการผลิตแบบรับช่วงของการผลิตทำให้ส่งผลเชื่อมโยงไปถึงด้านการตลาดที่ไม่สามารถรับรู้ถึงความต้องการของตลาดที่แท้จริง ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากการผลิตแบบรับช่วงการผลิตนั้นเป็นการผลิตตามคำสั่งเป็นหลัก ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจทั่วไปจึงขาดการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ไม่สามารถสร้างฐานความรู้ด้านรสนิยมที่แท้จริงของผู้บริโภคได้

สถานการณ์และปัญหาของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม

1. ปัญหาทางด้านการเงิน เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการส่วนมากประสบอยู่ คือ ขาดหลักทรัพย์ ในการค้ำประกันสินเชื่อ ขาดเงินทุนในการเริ่มกิจการใหม่และขยายธุรกิจ ทั้งนี้ปัญหาเหล่านี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดการจัดทำระบบบัญชีที่ดี ขาดความโปร่งใส ในการทำงาน ทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ ขาดความเชื่อถือในการปล่อยสินเชื่อ เป็นเหตุให้วิสาหกิจต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง จึงเป็นข้อจำกัดของการปรับปรุงกิจการหรือเพิ่มประสิทธิภาพ การลงทุน รวมไปถึงการก่อให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการเข้าถึงเงินกู้ในระบบของธนาคารและสถาบันการเงินในปัจจุบัน

2. ปัญหาด้านตัวผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการประกอบธุรกิจทั้งทางด้านการจัดการ การตลาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบผลิตภัณฑ์และขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่ดี ขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้ประกอบการ เช่น ความกล้าเสี่ยง กระตือรือร้น รักการเรียนรู้ ทะเยอทะยาน รักความท้าทาย มีความเป็นผู้นำ การควบคุมตนเอง เป็นต้น

3. ปัญหาด้านเทคโนโลยี ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีให้สูงขึ้น ส่วนใหญ่ยังใช้เทคโนโลยีดั้งเดิม ไม่ซับซ้อน เนื่องจากลงทุนต่ำ จึงทำให้การผลิตของวิสาหกิจมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำเสียเปรียบคู่แข่ง ทั้งนี้เพราะการใช้เครื่องจักรเก่า มี

เทคโนโลยีที่ล้ำสมัย ทำให้กระบวนการผลิตมีปัญหาและส่งผลกระทบต่อเนื่อง ไปถึงความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดลดลง

4. ปัญหาในการเข้าถึงการบริการของภาครัฐ กลุ่มวิสาหกิจทั่วไปจำนวนมากเป็นการจัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น เป็นโรงงานห้องแถว ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน ดังนั้นกิจการหรือโรงงานเหล่านี้ จึงค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้ามาใช้บริการของรัฐ หรือแม้แต่กิจการที่มีการจดทะเบียนถูกต้อง ก็ไม่มักจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องของภาษี การรักษาสภาพแวดล้อม และขาดข้อมูลทางการเข้าถึงการบริการของรัฐ เช่น ไม่รู้แหล่งที่ตั้ง ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบราชการ ทำให้ไม่ทันกับยุคสมัยการเปิดเสรีทางการค้า

5. ปัญหาทางการตลาด กลุ่มวิสาหกิจทั่วไปประสบปัญหาทางการตลาดที่สำคัญ คือ ขาดความรู้ในการพัฒนาช่องทางการตลาด เนื่องจากวิสาหกิจทั่วไปใช้ช่องทางการตลาดแบบเดิม ๆ ทำให้ยากต่อการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่ปัจจุบันมีความซับซ้อนและหลากหลายยิ่งขึ้น ทำให้วิสาหกิจทั่วไปสูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้งยังเป็นการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น หรือตลาดภายในประเทศเป็นหลัก ทำให้ไม่ทันกับยุคสมัยการเปิดเสรีทางการค้า

6. ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ประกอบปัญหาสำคัญ ดังนี้

6.1 ปัญหาการขาดการพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน ทำให้มาตรฐานของสินค้าและบริการของกลุ่มวิสาหกิจทั่วไปไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด

6.2 ปัญหาการขาดการพัฒนาในรูปแบบสินค้าใหม่ ๆ ที่ทำให้สินค้าของกลุ่มวิสาหกิจทั่วไปไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งความต้องการของผู้บริโภคนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

7. ปัญหาด้านปัจจัยในการผลิต ประกอบด้วยปัญหาสำคัญ ดังนี้

7.1 ปัญหาด้านวัตถุดิบ โดยกลุ่มวิสาหกิจทั่วไปมีการใช้วัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพขาดการพัฒนาวัตถุดิบ รวมทั้งไม่รู้แหล่งของวัตถุดิบ มีผลทำให้สินค้าของกลุ่มวิสาหกิจทั่วไปไม่มีคุณภาพและมีต้นทุนในการผลิตที่สูง

7.2 ปัญหาด้านแรงงาน วิสาหกิจมีการใช้แรงงานที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย มีการโยกย้ายสูงทำให้การพัฒนาแรงงานไม่มีความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ

สินค้าและ ประสิทธิภาพการผลิต

7.3 กลุ่มผู้ประกอบการส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (Exporter)

7.3.1 สภาพการณ์ของผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม

การแข่งขันด้านการส่งออกในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนรูปแบบจากการรับจ้างการผลิตไปสู่การผลิตเพื่อสนองความต้องการโดยตรงของผู้บริโภค ดังนั้นรูปแบบการผลิตแบบเก่าที่เน้นหนักในทางด้านการผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อลดต้นทุนการผลิตจะต้องมีการปรับเปลี่ยน ไปสู่การผลิตที่มุ่งเน้นในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคโดยตรงนอกจากนั้นสิ่งที่ผู้ประกอบการส่งออกกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันก็คือ การรักษาระดับคุณภาพมาตรฐานในการผลิตให้ทุกชิ้นผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกัน เนื่องจากสินค้าไทยมีปัญหาอย่างมากในการรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ดังนั้นบ่อยครั้งจึงมักจะถูกยกเลิกใบสั่งสินค้า โดยเฉพาะในหมวดอุตสาหกรรมอาหาร เช่น กุ้งแช่แข็ง ไก่แช่แข็ง และหมวดสินค้าหัตถกรรม เป็นต้น

7.3.2 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของกลุ่มผู้ประกอบการส่งออก

1) ขีดความสามารถของผู้ประกอบการผู้ประกอบการส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม ยังขาดขีดความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันในรูปแบบใหม่ ขาดความรู้และทักษะในการประกอบการ อาทิเช่น ความสามารถด้านทางภาษาที่ใช้ในการติดต่อกับลูกค้าในต่างประเทศ ความรู้ด้านข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำการค้าต่างประเทศ ความสามารถในการบริหารการเงินสมัยใหม่ เป็นต้น

2) ขีดความสามารถทางเทคโนโลยีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลถึงความสามารถในการพัฒนาสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของลูกค้าและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจ ปัญหาที่สำคัญทางด้านเทคโนโลยี คือ การขาดความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านลิขสิทธิ์รวมถึงการขาดการถ่ายโอนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีจากเจ้าของเทคโนโลยีมาสู่องค์กรทำให้ไม่มีการพัฒนาทางด้านความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ

3) ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผู้ประกอบการส่งออกจำนวนมากที่มีคำสั่งซื้อจากลูกค้าในต่างประเทศแล้ว แต่ไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนสำหรับการผลิตได้ เนื่องจากสถาบันการเงินและธนาคารเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อให้แก่หน่วยธุรกิจมากขึ้น ปัญหาการเป็นลูกค้าที่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และความไม่เชื่อมั่นในสถานะภาพของผู้ซื้อในต่างประเทศ ทำให้ผู้ส่งออกรายเล็กไม่ได้รับสินเชื่อตามความต้องการ

4) การไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านต่าง ๆ จากภาครัฐและอุปสรรคที่เกิดจากกฎระเบียบของรัฐผู้ประกอบการส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อมมักเข้าไม่ถึงบริการจากภาครัฐทั้งสาเหตุจากการขาดข้อมูลที่จะรับรู้ว่ารัฐให้บริการที่ใดและสามารถติดต่อเข้ารับบริการได้อย่างไร หรือปัญหาจากข้อจำกัดในการให้บริการโดยเฉพาะบริการด้านกิจกรรมการตลาดในต่างประเทศที่เป็นผู้ส่งออกที่มีศักยภาพสูง ทำให้ผู้ส่งออกรายย่อยซึ่งมีความพร้อมน้อยไม่ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม

5) ปัญหาด้านขีดความสามารถด้านการตลาดของผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นผู้ส่งออกตามคำสั่งซื้อขาดความเข้าใจในความต้องการของผู้ใช้สินค้าโดยตรง ทำให้ขาดความสามารถที่จะพัฒนารูปแบบและคุณภาพของสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เอง ส่งผลให้มีข้อจำกัดที่จะขยายช่องทางเข้าสู่ตลาดใหม่หรือเชื่อมโยงธุรกิจเข้าสู่เครือข่ายการตลาดระดับนานาชาติ

7.4 กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur)

7.4.1 สถานภาพของผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur) และวิสาหกิจที่ใช้ฐานความรู้สมัยใหม่ ผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur) โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีทักษะ พรสวรรค์และนวัตกรรมจะเป็นตัวจักรสำคัญในการเพิ่มความเข้มแข็งในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ในปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยมีผู้ประกอบการทั้งสิ้นที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน ประมาณ 1.6 ล้านราย หรือประมาณ 1 : 40 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับระบบเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งจะมีอัตราส่วนของผู้ประกอบการต่อประชากรประมาณ 1 : 20 จึงจำเป็นต้องเพิ่มของจำนวนผู้ประกอบการใหม่แต่ละปีให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยในปี 2544

มีจำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่มีการจดทะเบียนจัดตั้งกับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ จำนวน 19,675 รายเทียบในปี 2543 จำนวน 16,549 ราย ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.9

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและเสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ทักษะ พรสวรรค์และนวัตกรรม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจที่พึ่งพิงสินทรัพย์ทางกายภาพไปสู่เศรษฐกิจที่อาศัยความรู้ ทักษะและเทคโนโลยี แนวคิดด้านเศรษฐกิจบนฐานความรู้ใหม่ (New Economy) จึงได้รับความสนใจในการที่จะเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต โดยที่แนวคิดเศรษฐกิจบนพื้นฐานความรู้ใหม่ คือ เศรษฐกิจของสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication : ICT) รวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรมศาสตร์เป็นแรงขับเคลื่อนก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ในระบบเศรษฐกิจและสังคมอันเป็นผลต่อการดำรงอยู่ของประเทศต่าง ๆ ในโลกที่แตกต่างจากอดีตอย่างมากซึ่งแนวคิดอันนี้เองที่มีผลต่อเนื่องไปถึงการเกิดเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่เรียกว่าเศรษฐกิจแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ประเทศไทยเปรียบประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยอาศัยจุดแข็งและความเด่นของประเทศไทยหลายด้าน เช่น

- 1) โครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวงดีเยี่ยมอันดับที่ 14 ของโลก
- 2) เป็นรากฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อันดับที่ 2 ของโลก
- 3) เป็นผู้ส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เป็น อันดับที่ 14 ของโลก
- 4) ประเทศไทยส่งออกอุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อันดับ ที่ 12 ของโลก
- 5) ประเทศไทยส่งออกอุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสำนักงาน เป็น อันดับที่ 15 ของโลก

6) ประเทศไทยมีการสูญเสียกำลังสมองด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมต่ำเป็นอันดับที่ 17 ของโลก

7) ประเทศไทยมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดตั้งบริษัท ดีเป็นอันดับที่ 19 ของโลก

8) ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เร็วเป็นอันดับที่ 19 ของโลก

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เอื้อให้ผู้ประกอบการ ICT ที่อยู่ในเศรษฐกิจบนฐานความรู้ใหม่มีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้มากขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2542 ขนาดของกลุ่มอุตสาหกรรม ICT ในประเทศคิดเป็นมูลค่าประมาณ 30,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 1 ของ GDP คาดประมาณการมูลค่าของกลุ่มอุตสาหกรรม ICT ในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้าเท่ากับ 90,000 – 100,000 ล้านบาท และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงถึงร้อยละ 90 ในขณะที่มีการส่งออกไม่ถึงร้อยละ 5 อันเนื่องมาจากความต้องการภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูงและอยู่ใกล้ฐานลูกค้า สามารถที่จะมีการเจริญเติบโตได้โดยไม่มีพรมแดน

7.4.2 ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการใหม่

1) ขาดประสบการณ์ในการประกอบกิจการมักประสบปัญหาการดำเนินธุรกิจจริงที่ไม่เป็นไปตามแผนธุรกิจที่ตั้งไว้ หรือเกิดปัญหาการลงทุนสูงเกินไปจนประสบปัญหาด้านกระแสเงินสดและการบริหารการเงิน

2) ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนผู้ประกอบการใหม่ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากเพิ่งเริ่มกิจการยังไม่มีผลประกอบการในอดีตที่สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สถาบันการเงินหรือธนาคาร ทำให้สถาบันการเงินหรือธนาคารไม่กล้าเสี่ยงที่จะให้สินเชื่อ หรือให้สินเชื่อแต่ต้องการหลักประกันในอัตราที่สูง

3) ปัญหาทางด้านการตลาดผู้ประกอบการรายใหม่ประสบปัญหาด้านการเข้าถึงช่องทางและเครือข่ายการตลาดลูกค้าและแผนการตลาดที่เหมาะสมรวมทั้งบางรายยังขาดความสามารถในการบริหารการตลาดด้วยทำให้ต้องสูญเสียคำสั่งซื้อไปได้ง่าย

7.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (Community Enterprises)

7.4.1 จำนวนและผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน

ประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือนที่ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ประมาณ 1,186,000 ครัวเรือน มีแหล่งที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ ร้อยละ 45 อยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ 20 ภาคใต้ ร้อยละ 22 และภาคกลางอีกประมาณร้อยละ 12 อุตสาหกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพสิ่งทอ สิ่งถัก เครื่องแต่งกายและหนังสือพิมพ์ประมาณร้อยละ 38.1 นอกจากนี้จะเป็นการผลิตเครื่องมือ ฆางและพลาสติก ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบและสินค้าการผลิตอื่น ๆ

7.4.2 ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1) ปัญหาด้านขีดความสามารถของผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจในรูปแบบเดิม ๆ ที่เคยดำเนินมาแต่ในอดีตขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิคและวิชาการที่ทันสมัย อีกทั้งยังขาดความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด

2) ข้อจำกัดด้านบริหารจัดการผู้ประกอบการยังขาดความรู้ในการบริหารจัดการที่ดี ไม่สามารถคิดต้นทุนที่ถูกต้องหรือบริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดกลยุทธ์และความรู้ในการตั้งราคาขายสินค้าที่สอดคล้องกับต้นทุนและสภาพการณ์ในตลาด ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะการขายโดยขาดทุนหรือการขายไม่ออกขาดการจัดระบบบัญชีพื้นฐานที่ดีของธุรกิจชุมชน

3) ปัญหาทางด้านเทคโนโลยีโดยทั่วไปวิสาหกิจชุมชนจะใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิม ไม่ซับซ้อนและเป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นสืบเนื่องกันมายาวนาน มีข้อได้เปรียบ คือ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีต้นทุนที่ต่ำ แต่ขณะเดียวกันก็มีจุดอ่อนที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงประสิทธิภาพการผลิตและมาตรฐานในตัวผลิตภัณฑ์ รวมทั้งปัญหาที่ไม่สามารถผลิตได้ในจำนวนมากตามคำสั่งซื้อผู้ประกอบการชุมชนบางส่วนยังขาดความรู้ในการดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร และวัตถุดิบ อีกทั้งยังขาดแนวคิดในการพัฒนายกระดับเทคโนโลยีให้สูงขึ้น

4) ปัญหาทางการเงินวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประสบ

อุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ขาดแคลนเงินทุนในการลงทุนและดำเนินการรวมถึงขาดสินเชื่อเพื่อการบริหารงานในระยะเวลาที่ให้เครดิตแก่ลูกค้าต้องใช้เงินทุนนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง

5) ปัญหาด้านการตลาดเป็นปัญหาหลักของการดำเนินธุรกิจของ

วิสาหกิจชุมชน เนื่องจากส่วนใหญ่ทำการผลิตบนพื้นฐานปัจจัยการผลิตและความชำนาญที่ตนมีอยู่ ขาดความเข้าใจในกระแสของความนิยม หรือพฤติกรรมของผู้ซื้อในตลาดทำให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด การทำวิจัยและนวัตกรรมการผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดมีน้อยมาก ในขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดด้านสถานที่ที่จะจำหน่ายสินค้าออกสู่ตลาด

6) ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของ

วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ประเภทอาหารพื้นบ้านและของที่ระลึก มีผลิตภัณฑ์บางส่วนที่มีรูปแบบที่ซ้ำ ๆ กันไม่มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และไม่สามารถตอบสนองต่อรสนิยมและความต้องการของตลาดได้นอกจากนี้ยังมีปัญหาบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนั้นไม่ทันสมัยและไม่เป็นที่ดึงดูดใจของลูกค้าผู้บริโภคในท้องตลาด

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งประกอบด้วยกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งภาคการผลิต การค้า และการบริการ นั้นล้วนเป็นกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ของประเทศ ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมากและจากปัญหาของผลกระทบด้านเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ทำให้เกิดการตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในฐานะที่เป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจซึ่งสามารถที่จะแบ่งออกเป็นประเด็นสาระสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
2. บทบาทในการสร้างโอกาสในการจ้างงานในสังคม
3. บทบาทในการพัฒนาสังคมในระบบเศรษฐกิจชุมชนในชนบท
4. บทบาทในการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ
5. บทบาทที่ก่อให้เกิดตลาดการค้าเสรี
6. บทบาทในการปรับดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

ทั้งนี้จากบทบาทและความสำคัญดังกล่าวนี้ ทำให้ภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มากยิ่งขึ้น โดยที่ภาครัฐต้องการที่จะให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นตัวจักรหลักสำคัญในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูรวมทั้งการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน ในอนาคต

แต่เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ยังมีปัญหาและข้อจำกัดอันเกิดจากปัจจัยต่างๆ อีกหลายประการ ที่ทำให้ไม่สามารถที่จะแข่งขันกับวิสาหกิจขนาดใหญ่รวมทั้งวิสาหกิจต่าง ๆ ในต่างประเทศได้นั้น อีกทั้งประกอบกับ

สถานการณ์ในปัจจุบันที่ประเทศไทยต้องเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน จึงทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประสบกับภาวะที่จะต้องเผชิญกับการแข่งขันกับกิจการในทำนองเดียวกันมากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับภายในประเทศเองและระดับนานาชาติอีกด้วย ซึ่งปัญหาสำคัญเหล่านี้สามารถที่จะแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการจัดการระบบการบริหารจัดการของภาครัฐ
2. ปัญหาด้านผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น
3. ปัญหาด้านการเงินและแหล่งทุนในการดำเนินธุรกิจ
4. ปัญหาด้านการผลิตและการบริการที่ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย
5. ปัญหาด้านการตลาดทั้งตลาดการค้าในประเทศและต่างประเทศ
6. ปัญหาด้านสินค้าส่งออกที่มีคุณภาพต่ำ และไม่ได้มาตรฐานในระบบสากล
7. ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ และบุคลากรที่มีฝีมือและทักษะความชำนาญ
8. ปัญหาการขาดความสามารถในการทำธุรกิจและการจัดการที่เป็นระบบสมัยใหม่
9. ปัญหาการขาดซึ่งจิตวิญญาณและสามัญสำนึกของผู้ประกอบการที่ดี
10. ปัญหาการเข้าถึงบริการการส่งเสริมของภาครัฐ
11. ปัญหาการเข้าถึงระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะได้รับรู้
12. ปัญหาและข้อจำกัดด้านการบริการส่งเสริมและพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน

ซึ่งจากประเด็นปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้เองที่นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างมากต่อการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถที่จะเป็นตัวจักรกลหลักในการแก้ไขฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ดังนั้นภาครัฐจึงได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2543 ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือ และกรอบในการแก้ปัญหาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยมีหน่วยงานหลักคือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นหน่วยงาน

หลักในการอำนวยความสะดวกและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งภาครัฐยังได้ออกมาตรการและนโยบายในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งออกเป็น 7 กลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันและส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอนาคต โดยสามารถแบ่งนโยบายของรัฐ ออกเป็นกลยุทธ์ ได้ 7 กลยุทธ์ ดังนี้ คือ

1. การยกระดับขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ
2. การพัฒนาผู้ประกอบการและทรัพยากรบุคคล ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)
3. การสร้างและการขยายโอกาสทางการตลาด สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)
4. การเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการเงินหรือธนาคาร และการสร้างกลไกส่งเสริมทางการเงินเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)
5. การพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
6. การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อย และวิสาหกิจชุมชน
7. การสร้างความเชื่อมโยงและการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจแบบครบวงจร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยใช้แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่เน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า หรือการผลิตเพื่อการส่งออก เน้นการร่วมทุนและการเป็นฐานการผลิตให้กับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จากต่างประเทศเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนด้านการลงทุนสาธาณูปโภคจากภาครัฐ แต่เมื่อความได้เปรียบในด้านค่าจ้างของไทยเริ่มลดลงและกำลังจะหมดไป ประกอบการแข่งขันในระดับภูมิภาคที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวด้านการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค เป็นแหล่งของการจ้าง

งานที่สำคัญ และเป็นหัวใจของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่แท้จริง จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การสร้างเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) มีศักยภาพที่เป็นรากฐานการผลิตที่เข้มแข็ง มั่นคงและมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

จากความสำคัญและปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ภาครัฐได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน การผลิต ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีแล้วในระดับหนึ่งโดยมาตรการต่างๆ ที่เห็นควรเร่งดำเนินการได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่สามารถเห็นผลได้ในทันที และบางมาตรการจำเป็นต้องกำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ทั้งในระยะปัจจุบัน ระยะปานกลาง และระยะยาว จึงได้เสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ดังนี้

ระยะปัจจุบัน

1. ด้านการตลาด

1.1 เนื่องจากผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่จะต้องพึ่งพาสตลาดในประเทศเป็นหลัก และศักยภาพที่จะเปลี่ยนไปสู่การส่งออกยังมีน้อย ในระยะสั้นจึงจำเป็นต้องกระตุ้นความต้องการภายในประเทศเป็นสำคัญทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งในธุรกิจของตนเองก่อน และควรให้มีการปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดผู้บริโภคทั้งนี้ การใช้จ่ายของภาครัฐในส่วนที่เป็นการจัดซื้อ (Government Procurement) น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสินค้าได้มากขึ้น

1.2 ภาครัฐหรือทางการควรสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไปยังประเทศเพื่อนบ้านในอินโดจีน โดยผ่านทางการค้าชายแดนให้มากขึ้นเนื่องจากตลาดประเทศเพื่อนบ้านสามารถรองรับสินค้าที่มีคุณภาพในระดับเดียวกับสินค้าที่ขายในประเทศได้อยู่แล้ว การค้าชายแดนจึงเป็นช่อง

ทางสำคัญที่จะช่วยขยายตลาดสินค้าได้ง่ายและรวดเร็วอีกทางหนึ่งด้วย โดยผู้ผลิตยังไม่จำเป็นต้องเน้นการปรับปรุงคุณภาพสินค้ามากนักในตลาดส่วนนี้

1.3 ให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านองค์กรของรัฐเพื่อจัดจ้างที่ปรึกษาการตลาดในการขายและเจาะตลาดสินค้าใหม่ ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.4 เนื่องจากการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์และการขยายตลาดสำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม คงไม่สามารถทำได้รวดเร็วในสถานการณ์ปัจจุบัน การส่งออกจึงจำเป็นต้องอาศัยกลไกของรัฐ อาทิเช่น การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการส่งออก ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ในต่างจังหวัดให้มากขึ้น ร่วมกับความช่วยเหลือของบริษัทขนาดใหญ่ที่ใช้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม นั้นเป็นเครือข่ายการผลิต (Vendors)

2. ด้านเงินทุนหมุนเวียน

หากความต้องการภายในประเทศสูงขึ้นจะช่วยให้สภาพคล่องของธุรกิจในส่วนที่เป็น Trade Credit จากบริษัทใหญ่ดีขึ้นด้วย แต่ปัญหาสภาพคล่องที่มาจากส่วนของสถาบันการเงินหรือธนาคาร ยังคงมีอยู่ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และความไม่พร้อมของกลไกสถาบันการเงินของรัฐ ในขณะนั้น เช่น บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม ขนาดย่อม(บอย.) ที่ไม่สามารถขยายขอบเขตการดำเนินงานได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว แนวทางการเพิ่มสภาพคล่องทางธุรกิจแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนที่ประเทศต่างๆ ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีดังนี้

2.1 ลดสภาพความเสี่ยงแก่การให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันประเภทที่ดิน ค้ำประกันลดลง

2.2 อุดหนุนการให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม

2.3 รัฐบาลค้ำประกันเงินกู้บางส่วนที่ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป้าหมายขนาดกลางและขนาดย่อม (สหรัฐฯ ประกัน 75% แก่สินเชื่อที่ให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผลิตเพื่อการส่งออก)

2.4 เพิ่มวงเงินแก่บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในการค้ำประกันสินเชื่อที่ให้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีการบริหารและจัดการที่ดี

2.5 ภาครัฐจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถพึ่งพากลไกปกติของสถาบันการเงินเอกชนได้ จึงต้องอาศัยสถาบันที่เป็นกลไกของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม ที่มีสำนักงานทั่วประเทศ ธนาคารกรุงไทย ธ.ก.ส. หรือธนาคารที่รัฐบาลเข้าไปถือหุ้น เป็นกลไกที่จะนำกองทุนหมุนเวียนกระจายความช่วยเหลือไปสู่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง

2.6 รัฐบาลควรทบทวนฐานะและผลตอบแทนทางการเงินของสถาบันการเงินของรัฐ ซึ่งสมควรรับความเสี่ยงเพิ่มขึ้นและส่วนต่างที่ลดลง โดยทำตัวเป็น Counter Cyclical กับภาวะเศรษฐกิจ

2.7 เร่งรัดการคืนเงินฝากของธุรกิจเอกชนและผู้ฝากที่ติดอยู่ในบริษัทเงินทุนที่ถูกทางการสั่งปิดกิจการ เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายและการลงทุนต่อไป

3. ด้านการผลิต

3.1 เน้นให้การส่งเสริมการผลิตที่อาศัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มอำนาจในการซื้อและช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานในสังคมด้วย

3.2 ปรับบทบาทกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมในภูมิภาคเพื่อเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การบริหารการจัดการและการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจด้วย

4. ด้านอื่น ๆ

4.1 ปรับระบบการบริหารและการจัดการจากระบบครอบครัวเป็นระบบสากล และมี ระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐานสากลเพื่อความสะดวกในการระดมทุนทั้งจากสถาบัน การเงินและตลาดทุน

4.2 รมรณรงค์ให้หน่วยงานราชการและเอกชนพิจารณาหันมาใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศมากขึ้น

ระยะปานกลางและระยะยาว

1. ส่งเสริมให้ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต และเพิ่มคุณภาพของสินค้า โดยรัฐควรให้การสนับสนุนทางการเงินแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสามารถในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการผลิต และการจัดการเข้าสู่มาตรฐานสากล จนได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO เช่น การจัดหาเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างวิศวกรหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี เป็นต้น (ประเทศออสเตรเลีย มี Technology Expert Placements Program)
2. จัดตั้งระบบ Central Satellite Plants (นโยบายของประเทศ ใต้หวัน) ในการตลาดต่อเนื่องให้ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) โดยมีบริษัทขนาดใหญ่ เป็น Central Plants ส่งคำสั่งซื้อให้ SMEs หรือ Satellite Plants หรือจัดตั้ง National Exporter Education Center เช่นในประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ความรู้แก่ SMEs ในเรื่องเกี่ยวกับการส่งออก
3. สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเดียวกันเพื่อให้เกิด Economy of Scale และการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมที่ต่างกันเพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ นอกจากนี้ การรวมกลุ่มยังช่วยให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถผลักดันให้ภาครัฐได้รับรู้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่กลุ่มเผชิญอยู่
4. ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของทางราชการที่ไม่จำเป็น และก่อให้เกิดความล่าช้าแก่การดำเนินงานของภาคเอกชน รวมทั้งเผยแพร่กฎระเบียบของทางราชการอย่างทั่วถึงเพื่อให้ผู้ประกอบการจะได้ทราบถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องคำนึงถึงในการทำธุรกิจ
5. ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมปรับเปลี่ยนโครงสร้างการพึ่งพาเงินทุนจากการกู้ยืมในตลาดเงินเป็นการระดมทุนในตลาดทุน โดยผ่อนปรนหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพและผลการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานบัญชี โดยอยู่บนพื้นฐานที่ทำให้เกิดการระดมทุนแก่ธุรกิจน้อยที่สุด

ทั้งนี้แนวทางการสนับสนุน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของประเทศไทยควรเริ่มตั้งแต่การปรับทัศนคติและการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการของ ผู้ประกอบการ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการผลิต การตลาดการเงินการบริหาร หรือด้านอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีความเข้มแข็งและเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ก

แผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

แผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและการจัดการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ความสำคัญในการปรับปรุงตนเอง และส่งเสริมการวิเคราะห์ขีดความสามารถ ทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างแท้จริง
2. เพื่อสร้างโอกาสให้แก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความพร้อมในการปรับปรุงกิจการ ได้รับความสนับสนุนทางด้านการพัฒนาธุรกิจ และทางด้านการเงินจากหน่วยงานของราชการ และสถาบันการเงินได้
3. เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีขีดความสามารถ ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าจากต่างประเทศ

แนวทางและมาตรการในการดำเนินการ

1. พัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบวินิจฉัย และให้คำปรึกษาแนะนำสถานประกอบการ ให้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและจัดความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.1 พัฒนาระบบการวินิจฉัยสถานประกอบการ เพื่อเป็นกลไกหลักที่จะช่วยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้รู้สถานภาพการประกอบการของตนเอง โดยเปรียบเทียบกับผู้อื่น และช่วยให้ทางราชการสามารถจัดสรรทรัพยากรการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการและความเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.2 เร่งสร้างนักวินิจฉัยสถานประกอบการ ที่มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์ด้านการเงินและเทคนิค โดยผ่านการทดสอบและรับรองมาตรฐานการประเมิน

และขึ้นทะเบียนแล้ว เพื่อให้เป็นกลไกหลักในการเข้าวินิจฉัยสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการปรับปรุงกิจการของตนเอง และหรือการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

1.3 กำหนดเป็นนโยบายการดำเนินการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของหน่วยงานรัฐ และสถาบันการเงินเฉพาะ ในการให้ความสำคัญต่อกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ผ่านการวินิจฉัยสถานประกอบการ และมีรายงานจากนักวินิจฉัย ประกอบการขอรับความช่วยเหลือ หรือการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

1.4 เร่งพัฒนาระบบข้อมูล เพื่อการวินิจฉัยสถานประกอบการ ที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยในการประเมินขีดความสามารถ ทั้งทางเทคนิคและทางการเงิน ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำขึ้น อันได้แก่

1.4.1 การจัดทำตัวชี้วัดมาตรฐาน (Benchmarks) ทางด้านการจัดการของอุตสาหกรรมแต่ละสาขา

1.4.2 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาและวิธีการ ในการวินิจฉัยสถานประกอบการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมแบบไทย

1.4.3 การจัดทำฐานข้อมูลนักวินิจฉัยสถานประกอบการ

2. จัดระบบบริการที่ปรึกษาเฉพาะด้าน เพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงกิจการ

2.1 ดำเนินการจัดให้มีระบบข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในหน่วยงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของรัฐ รวมถึงการจัดหาผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ในสาขาที่ขาดองค์ความรู้ภายในประเทศ เช่น เทคโนโลยีการผลิตสินค้าส่งออกคุณภาพสูง เพื่อพร้อมให้บริการแก่กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป้าหมาย

2.2 ส่งเสริมให้วิสาหกิจที่มีปัญหาทางด้านเทคโนโลยีและการจัดการ รวมกลุ่มเพื่อรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจากภายนอก โดยทางราชการสนับสนุนค่าใช้จ่าย บางส่วนในการจัดหาหรือจัดจ้าง ตลอดจนการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญเข้าให้ความช่วยเหลือ ณ สถานประกอบการ

3. สนับสนุนและส่งเสริมการปรับปรุงกิจการให้ทันสมัย (Modernization) และ การใช้ระบบ ISO และ TQM ที่เหมาะสมกับธุรกิจไทย

3.1 ให้ความสนับสุนด้านสินเชือพิเศษ เพื่อการปรับปรุงกิจการให้ทันสมัยทั้ง ทางด้านการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับกระบวนการผลิต และการจัดการ

3.2 ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ ให้มีการนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในกระบวนการผลิตในโรงงาน

3.3 อุดหนุนค่าใช้จ่ายสถาบันอิสระ ในการให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ในการจัดระบบบริหารคุณภาพ

3.4 เร่งพัฒนาและผลิตนักประเมินระบบบริการจัดการคุณภาพให้มากขึ้น

3.5 ส่งเสริมให้มีการพัฒนา ดัดแปลงระบบ TQM ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการทำงานแบบไทย

3.6 กำหนดให้กิจการลงทุนจากต่างประเทศ ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐ จะต้องดำเนินการให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีวิสาหกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่รับช่วงการผลิต และการถ่ายทอดระบบการจัดการ ตามมาตรฐานสากลระหว่างประเทศ

4. สนับสนุนการยกระดับคุณภาพสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่มาตรฐานสากล

4.1 ขยายโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับการตรวจวิเคราะห์และทดสอบมาตรฐานคุณภาพสินค้า โดยลดค่าบริการของหน่วยราชการหรือสถาบันอิสระ

4.2 เร่งปรับปรุงและยกระดับขีดความสามารถของการบริการตรวจและทดสอบของหน่วยงานของรัฐ และสถาบันอิสระต่างๆ ให้ได้ผลการทดสอบเป็นที่ยอมรับของ Multilateral Recognition : MRA

4.3 จัดระบบให้คำปรึกษาแนะนำ ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ตามผลการทดสอบ เพื่อช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐานสากลได้

5. พัฒนาเครือข่ายและประสิทธิภาพของแหล่งบริการวิจัยและพัฒนา

5.1 จัดระบบเชื่อมโยงระหว่างรัฐ – เอกชน – สถาบันการศึกษา ในการใช้ทรัพยากรด้านการวิจัยร่วมกัน

5.2 กำหนดเป็นนโยบาย และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เข้าใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และห้องทดลองในสถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยของรัฐ เพื่อการวิจัยและพัฒนาทำให้มีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะใช้งานได้ และสอดคล้องกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่นั้น

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้ประกอบการและทรัพยากรบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเร่งสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ
2. เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา พัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่ตรงกับความต้องการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
3. เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ใช้ระบบทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อสร้างหลักประกันคุณภาพแก่ลูกค้า
4. เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แนวทางและมาตรการดำเนินการ

1. บ่มเพาะ และสร้างผู้ประกอบการใหม่ และพัฒนาผู้ประกอบการเดิมให้พร้อมรับการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์

1.1 จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะการลงทุนครบวงจร (Venture Facilities/Venture Plaza) โดยมีการบริการให้คำปรึกษาในการจัดตั้งธุรกิจ ประสานงานด้านการเงิน การตลาด การจัดการ และบริการข้อมูล สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ พร้อมทั้งเร่งพัฒนาเครือข่าย Venture Plaza ทั่วประเทศ

1.2 จัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา

1.3 พัฒนาโครงการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และประสบการณ์ระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เปิดโอกาสในการพบผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานการพัฒนาวิสาหกิจที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และประสบความสำเร็จทั้งในและต่างประเทศ

1.4 จัดให้มีสินเชื่อดอกเบี้ยพิเศษ เพื่อการพัฒนาธุรกิจใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาตลาดใหม่ๆ

1.5 ส่งเสริมการลงทุนธุรกิจที่ปรึกษาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้บริการแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านการจัดการทางเทคนิค การให้บริการด้านข้อมูลและการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน

2. เพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของระบบบริการฝึกอบรม ให้ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.1 เร่งรัดขยายเครือข่ายของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.2 จัดให้มีคณะกรรมการ เพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานฝึกอบรม และวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ละประเภท

2.3 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความหลากหลาย มีระบบการศึกษาทางไกล และการจัดช่วงเวลาในการจัดฝึกให้เหมาะสม เพื่อสร้างโอกาสในการเข้ารับการศึกษาของแรงงานจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.4 ลดภาระค่าใช้จ่ายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้วยระบบการจ่ายเงินชดเชยหรือให้เครดิตภาษีในการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม

2.5 จัดให้มีโครงการศึกษา เพื่อพัฒนานโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

3. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

3.1 เร่งเพิ่มประเภทกิจการ ประเภททักษะและฝีมือแรงงาน ที่มีการกำหนดมาตรฐานและออกใบรับรองฝีมือแรงงาน รวมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการแทน

3.2 ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่โรงงาน สถานประกอบการและภาคเอกชน ที่จัดตั้ง หรือพัฒนาโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน และจัดตั้งบุคลากร เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

3.3 ขยายความร่วมมือกับภาคเอกชน ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบมาตรฐานฝีมือแรงงานในทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของเศรษฐกิจยุคใหม่อย่างแท้จริง

3.4 จัดให้มีโครงการฝึกอบรมมาตรฐานฝีมือแรงงาน แก่ลูกจ้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

3.5 เร่งพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านแรงงาน เพื่อสร้างระบบความร่วมมือ และการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานกับภาคเอกชน

4. ปรับปรุงการผลิตบุคลากรในสถาบันการศึกษา

4.1 ปรับระบบการผลิตกำลังคน โดยเน้นระบบฝึกงานในภาคธุรกิจ และจัดให้มีการอุดหนุนค่าใช้จ่าย หรือให้สิทธิประโยชน์แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ให้ความร่วมมือ

4.2 ส่งเสริมผลักดันการแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างโรงงาน สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาระบบ Re-training และการศึกษาต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนสายอาชีพในสาขาที่เริ่มหดตัวแก่คนงาน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างและขยายโอกาสด้านการตลาด แก้ววิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดความเสียหายเปรียบด้านการตลาด ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการประมูลงานจากหน่วยงานราชการ
2. เพื่อพัฒนาด้านการส่งออก ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย
3. เพื่อสร้างและพัฒนากลไกในการส่งเสริมการส่งออกสินค้าของภาคเอกชน
แนวทางและมาตรการในการดำเนินการ
 1. ปรับปรุงระบบการจัดซื้อของรัฐ ให้เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเน้นการขยายโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดย่อม
 - 1.1 กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการไปยังวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.2 ปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เอื้อประโยชน์แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.3 กำหนดรายการสินค้าและบริการตามนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดซื้อจัดจ้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.4 ในระยะยาว อาจมีหน่วยงานทำหน้าที่ด้านนโยบายโอกาสการจัดซื้อจัดจ้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 2. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการรับช่วงการผลิต ที่เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศ
 - 2.1 พัฒนาระบบข้อมูลผู้ซื้อและผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ครบทุกสาขาการผลิต
 - 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสนับสนุนของอาเซียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมการรับช่วงการผลิตภายในประเทศและในภูมิภาคอาเซียน

2.3 พัฒนาระบบสัญญามาตรฐาน เพื่อการรับช่วงการผลิตที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม ทั้งกับผู้ให้สัญญาและผู้รับช่วงการผลิตรวมทั้งการจัดกาให้มีระบบบริการการให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านกฎหมาย

2.4 พัฒนากลไกหรือเครื่องมือที่ช่วยสร้างหลักประกันด้านการตลาดแก่ผู้รับช่วงการผลิตในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ

2.5 พัฒนาความเข้มแข็งของกิจกรรมรับช่วงการผลิต

3. เพิ่มพัฒนาความเข้มแข็งของกิจกรรมการส่งออก

3.1 พัฒนารฐานข้อมูลผู้ซื้อต่างประเทศ และฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

3.2 เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในต่างประเทศสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เช่น การเข้าร่วมการดูงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมการสำรวจและเจาะตลาดสินค้าในต่างประเทศ

3.4 พัฒนาระบบบริการ และการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการส่งออกสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งรวมถึงการเป็นศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับการส่งออกผ่านเครือข่ายสมัยใหม่ เช่น EDI เป็นต้น และรวมถึงการให้บริการทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อธุรกิจกับต่างประเทศ

4. ส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดนและการจัดตั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

ให้มีการศึกษาและทบทวนการส่งเสริมบริษัทการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย รวมถึงกลุ่มผู้นำเข้าส่งออกขนาดเล็ก เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีปัญหาทางด้านการติดต่อกับต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการเงิน และกลไกเสริมทางการเงินเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดข้อจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการขอสินเชื่อและการเข้าสู่ตลาดทุน

2. เพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกัน และการจัดหาเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

แนวทางและมาตรการในการดำเนินการ

1. ขยายและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประกันสินเชื่อ

1.1 เพิ่มแหล่งทุนหมุนเวียนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเพิ่มทุนให้กับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมให้สามารถประกันสินเชื่อระยะสั้นแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยกำหนดหลักเกณฑ์ระยะเวลาประกัน 12 เดือน และไม่เกิน 3 ปี รวมทั้งมีวงเงินประกันไม่เกิน 25 ล้านบาท ต่อกิจการ

1.2 ส่งเสริมให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม มีขีดความสามารถในการค้ำประกันสินเชื่อได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ของยอดสินเชื่อรวมที่ปล่อยให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายใน 10 ปี

1.3 กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกันสินเชื่อที่ไม่มีหลักทรัพย์ ไม่ควรเกินร้อยละ 20 ของยอดสินเชื่อค้ำประกัน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินใช้ระบบนี้ในทางที่ผิด และปล่อยสินเชื่ออย่างไม่ระมัดระวัง

2. ปรับโครงสร้างสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

2.1 กำหนดนโยบายให้สถาบันการเงินพิเศษ มุ่งให้สินเชื่อระยะสั้น แก่กลุ่มวิสาหกิจที่ประสบปัญหาการขอรับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเอกชน เช่น การเริ่มต้นทำธุรกิจใหม่ สินเชื่อรายย่อยในชนบท การจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.2 กำหนดนโยบายการปล่อยสินเชื่อระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ และมีอัตราคงที่ เพื่อให้วิสาหกิจมีความมั่นคงมากขึ้น

2.3 ยกกระดับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ขึ้นเป็นสถาบันการเงินพิเศษ เพื่อรองรับนโยบายการปล่อยสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)ที่สามารถให้บริการ ทั้งภาคการผลิต การค้า บริการ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษสำหรับสินเชื่อ นโยบาย ดอกเบี้ยปกติสำหรับสิน

เชื้อระยะยาวเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิเคราะห์ และปรับปรุงระบบวิเคราะห์สินเชื่อเพิ่ม และเร่งขยายบริการต่างจังหวัดให้เข้าถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.4 ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงระบบการวิเคราะห์สินเชื่อ มาสู่การพิจารณาวงกระแสเงินสด แทนการวิเคราะห์หลักทรัพย์ค้ำประกัน

3. จัดตั้งกองทุนเพื่อการร่วมทุนกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

เร่งรัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน ที่รัฐบาลลงทุนเอง และจ้างเอกชนบริหารที่มุ่งผลตอบแทนทางสังคม และการบ่งเพาะผู้ประกอบการมากกว่าการมุ่งกำไรระยะสั้น มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้บริหารงานกองทุนแทนภาครัฐฯ เพื่อให้ Know how ของภาคเอกชน

4. จัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเป็นกลไกทางด้านนโยบาย ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และเป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุนการรวมกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

4.1 ให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินโครงการ พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

4.2 การศึกษาแนวทางการใช้เงินกองทุน เพื่อเป็นกลไกเสริมด้านการเงินเพื่อการอุดหนุนการร่วมทุนและการให้เงินกู้พิเศษแก่กิจกรรมลงทุน ที่มีผลเชื่อมโยงกับการพัฒนาเครือข่ายครบวงจร

5. เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่ให้บริการปรึกษาแนะนำทางการเงิน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

5.1 สนับสนุนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและหอการค้าไทยในการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะเรื่องการเงินให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งรวบรวมข้อมูลในเรื่องฐานะการเงินของวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อประกอบการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

5.2 ส่งเสริมให้มีบริการการปรึกษาแนะนำทางธุรกิจควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อ

กลยุทธ์ที่ 5 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับโครงสร้างพื้นฐานทางด้านนโยบาย และโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพให้มีความพร้อมในการพัฒนาธุรกิจในยุคสังคมข่าวสาร
2. เพื่อให้มีข้อกำหนดทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของราชการที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับ LEs
3. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของทางราชการเพื่อการส่งเสริมและจูงใจธุรกิจมากกว่าการควบคุมและตรวจสอบ
4. ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการกระจายสินค้า

แนวทางและมาตรการในการ

1. เร่งพัฒนาและจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 - 1.1 เชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลการสำรวจและข้อมูลจดทะเบียนธุรกิจเข้าด้วยกันและเป็นแหล่งรวบรวมรายงานการศึกษาวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ และการศึกษาลู่ทางการลงทุนต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐบาล เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการรายใหม่
 - 1.2 พัฒนาชุดข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบสินค้าและแบบบริการ เช่น การรวบรวมแบบสินค้าตามสมัยนิยม รูปแบบบรรจุภัณฑ์ประเภทต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการตลาดและกฎระเบียบข้อบังคับในการส่งออกสินค้า การแนะนำแหล่งนำเข้าสินค้าที่เชื่อถือได้
 - 1.3 ส่งเสริมให้มีการศึกษาและเผยแพร่โอกาสทางการค้าและการลงทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1.4 การกระจายข่าวสารนโยบายและมาตรการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้กับผู้ประกอบการ โดยการพัฒนาข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเผยแพร่เชื่อมโยงและใช้เครือข่ายขององค์กรเอกชน หน่วยงานของรัฐ ในระดับภาคและจังหวัด และ Internet เป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูล

2. พัฒนาให้เกิดกลไกในการปรับปรุงนโยบาย กฎหมายและการบริหารเพื่อสร้าง ความเป็นธรรมและลดข้อเสียเปรียบ

2.1 จัดให้มีระบบการทบทวนสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อทบทวนนโยบาย กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ และทำการปรับปรุงเพื่อสร้างโอกาสที่เพิ่มมากขึ้นแก่วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.2 ให้มีการศึกษาและพัฒนาการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยใช้อัตรา ภาษีแบบก้าวหน้าตามรายได้ หรือขนาดของธุรกิจเพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบ การดำเนินธุรกิจแบบทางการ

2.3 กำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนภายใต้ นโยบายการส่งเสริมการลงทุน

2.4 กำหนดนโยบายและแนวทางในการให้หน่วยงานราชการในท้องถิ่น ทำการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ผลิตได้ภายในท้องถิ่นให้มากขึ้น

3. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้พร้อมเข้าสู่สังคมข่าว สาร

3.1 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เร่งพัฒนาบุคลากร ของตนให้มีความพร้อม และประยุกต์ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริหารและการจัด การธุรกิจ

3.2 จัดให้มีสินเชื่อพิเศษ เพื่อการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศแก่วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการลงทุนด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และใช้การ พัฒนาบุคลากรของตนให้มีความพร้อม และมีขีดความสามารถในการใช้ระบบ คอมพิวเตอร์ เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจ

3.3 จัดให้มีการพัฒนาชุดโปรแกรมมาตรฐาน เพื่อในการบริหารและการจัดการธุรกิจเพื่อเผยแพร่ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประยุกต์ใช้องค์กร โดยมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง

3.4 ให้การส่งเสริมการลงทุนแก่ธุรกิจพัฒนาซอฟต์แวร์ที่ใช้ในภาคธุรกิจเพื่อให้มีการพัฒนาชุดโปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจอย่างกว้างขึ้น

3.5 ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ระบบ EDI และการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเครือข่ายในประเทศกับต่างประเทศ โดยเน้นให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ร่วมมือกันในรูปแบบต่างๆ

3.6 สร้างเครือข่ายข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั่วประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาเครือข่ายข้อมูลเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนเอง

4. ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการกระจายสินค้า

4.1 ส่งเสริมกระจายสินค้า สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบด้วย

4.1.1 ระบบที่ปรึกษาด้านกระจายสินค้า

4.1.2 สนับสนุนการสำรวจและการออกแบบการกระจายสินค้า

4.1.3 สนับสนุนการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการกระจายสินค้า ร่วมกัน (การขนส่งร่วมกัน คลังเก็บและการกระจายสินค้า ระบบคอมพิวเตอร์ ฯลฯ)

4.2 สนับสนุนสินเชื่อพิเศษเพื่อธุรกิจการเก็บรักษาและการกระจายสินค้า

5. การยกระดับขีดความสามารถ ในการให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในท้องถิ่นและเร่งให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สอดคล้องเชื่อมโยงการพัฒนาในสาขาอื่นเพื่อสร้างโอกาสทางด้านธุรกิจใหญ่ ๆ เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ

5.1 ให้การส่งเสริมและอุดหนุนให้องค์กรเอกชน และ/หรือ องค์กรส่วนท้องถิ่น

ถิ่นของรัฐ ให้มีขีดความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้อย่างครบวงจร ทั้งทางด้านกฎหมายและการติดต่อกับหน่วยงานราชการ

5.2 พัฒนาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้บริการด้านในภูมิภาคในด้านการให้คำปรึกษาต่างๆรวมทั้งการเป็นนักวินิจฉัยสถานประกอบการ

6. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม (SMEs) และ/หรือนิคมเกษตร อุตสาหกรรมขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน

วัตถุประสงค์

1. ยกระดับความสามารถในการประกอบวิสาหกิจรายย่อย ให้เข้มแข็งสามารถนำพากิจการให้ดำรงอยู่ และขยายตัวต่อไป
2. เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน สามารถเกิด อยู่รอด และเติบโตได้อย่างยั่งยืน
3. เพื่อลดข้อจำกัดในการพัฒนาวิสาหกิจรายย่อย ทั้งด้านการพัฒนาธุรกิจ ความยากลำบากและต้นทุนในการเข้าจดทะเบียน การขออนุญาต การรายงาน และการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

กลุ่มเป้าหมาย

วิสาหกิจอิสระรายย่อยต่างๆ ที่พึ่งพาตนเองทางด้านเทคนิค การผลิต การตลาด และการจัดการต่างๆตามภูมิปัญญาและประสบการณ์ที่มีอยู่

วิสาหกิจชุมชน ที่มีลักษณะจัดตั้งเป็นหน่วยผลิต จัดตั้งเป็นธุรกิจชุมชน ในท้องถิ่น ในชนบท ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งที่เป็นวิสาหกิจอิสระ หรือวิสาหกิจที่ต้องพึ่งพาวิสาหกิจอื่นในด้านเทคนิค ในเรื่องการตลาด ซึ่งรวมทั้งวิสาหกิจที่ดำเนินการโดยกลุ่มราษฎร กลุ่มอาชีพ หรือสหกรณ์การผลิต

แนวทางและมาตรการในการดำเนินการ

1. บ่มเพาะการจัดตั้งวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในอนาคต

1.1 ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ กระจายงานให้วิสาหกิจรายย่อย หรือวิสาหกิจชุมชนในลักษณะการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ธุรกิจเอกชนราษฎร หรือกลุ่มราษฎรในชนบท และ/หรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)

1.2 จัดตั้งศูนย์หรือหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในภูมิภาค

1.3 จัดให้มีสินเชื่อนโยบายเพื่อการจัดตั้งกิจการ (Start-up Fund) ในสถาบันการเงินพิเศษสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการสมทบเงินทุนบางส่วนจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หรือธนาคารแห่งประเทศไทย

1.4 กำหนดนโยบายการร่วมลงทุน ของกองทุนร่วมลงทุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ครอบคลุมถึงวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน โดยกองทุนส่งเสริมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อาจเข้าไปมีส่วนสมทบ

1.5 เร่งรัดกิจกรรมสนับสนุนข้อมูลโอกาสการลงทุนในระดับพื้นที่ตลอดจนบริการปรึกษาแนะนำในเรื่องการลงทุน

2. ส่งเสริมใช้องค์ความรู้ และภูมิปัญญาเดิมของวิสาหกิจรายย่อย และวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างโอกาสทางด้านธุรกิจโดยอาศัยวิทยาการใหม่ๆ ที่เหมาะสม

2.1 จัดบริการที่ปรึกษาทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบสินค้า และบรรจุภัณฑ์เอเพิ่มและยกระดับสินค้า เพิ่มคุณค่าในการใช้สอย และเพิ่มมูลค่าเพิ่ม

2.2 จัดให้มีการฝึกอบรม การสัมมนา และการศึกษาดูงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบ และบรรจุภัณฑ์สินค้า ทั้งในรูปแบบปกติ และการถ่ายทอดขยายผล โดยใช้วิทยากรในท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ

3. ยกกระดับขีดความสามารถในด้านการจัดการเชิงธุรกิจ และส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยให้สามารถเข้าสู่ระบบที่เป็นทางการได้

3.1 จัดบริการฝึกอบรม และบริการที่ปรึกษาในด้านการจัดการทางการเงิน การบัญชี การผลิต การตลาด และการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของผู้ประกอบการ หรือบุคลากร ในกิจการนั้น

3.2 มีการจัดและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะสำหรับ กลุ่มวิสาหกิจอิสระและวิสาหกิจชุมชน

3.3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเข้าจดทะเบียนอย่างเป็นทางการ โดยใช้มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้เป็นพิเศษในช่วง 5 ปีแรกของการดำเนินการ

3.4 ส่งเสริมรูปแบบการประกอบการวิสาหกิจในลักษณะองค์กรร่วม หรือกิจการร่วมของกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยง ช่วยเหลือรองรับซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการจัดซื้อสินค้าและวัตถุดิบ การเก็บรักษา การแบ่งโควตาการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การจัดจำหน่ายสินค้า การขนส่ง และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

4. ผลักดันและยกระดับความร่วมมือในกลุ่มธุรกิจ

4.1 ส่งเสริมการจัดตั้งสมาคมเพื่อเป็นตัวแทนของวิสาหกิจรายย่อย โดยมีการสำรวจสมาคมที่มีอยู่แล้ว และสำรวจความต้องการของวิสาหกิจรายย่อยเสียก่อน

4.2 กระตุ้นและส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของสมาคมธุรกิจ โดยอาศัยบทเรียนและประสบการณ์จากต่างประเทศ

4.3 เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรที่เป็นตัวแทน ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทางการเงิน การฝึกอบรม การวางแผนพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 7 การสร้างความเชื่อมโยงและพัฒนาวิสาหกิจครบวงจร (Cluster)

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย การส่งเสริมอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์ตามหลักการพัฒนาการเกาะกลุ่มธุรกิจ

1.1 เร่งรัดการศึกษาและพัฒนาโครงการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนา วิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามแนวทางการพัฒนาแบบกลุ่มธุรกิจครบวงจร ของสถาบันการพัฒนาวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1.2 ให้มีการพัฒนาและจัดทำระบบข้อมูล เพื่อการวางแผนและเชื่อมโยงธุรกิจ และการส่งเสริมวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภูมิภาค ในลักษณะที่เชื่อมโยงกันได้ ทั้งในระดับสากล กลุ่มวิชากิจในภูมิภาค และกลุ่มวิชากิจเชิงนโยบาย

2. พัฒนาโครงการนำร่อง เพื่อการส่งเสริมการพัฒนา การเชื่อมโยงวิชากิจครบวงจรในแต่ละภูมิภาค

ให้มีการคัดเลือกอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ ที่มีพื้นฐานเกาะกลุ่มกันในเชิงภูมิศาสตร์ในแต่ละภูมิภาค (เช่น อุตสาหกรรมเซรามิกส์ ลำปาง) พัฒนาเป็นโครงการต้นแบบ ที่จะใช้ในการวางแผนการพัฒนาวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภูมิภาคและชนบทในระยะต่อไป

3. ผลักดันสนับสนุนการรวมกลุ่ม และสร้างธุรกิจสัมพันธ์เพื่อเตรียมความพร้อม

4. จัดมาตรฐานสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิทธิประโยชน์ และเงินลงทุนเพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุน และร่วมลงทุนในการดำเนินกิจการประเภทต่าง ๆ รองรับธุรกิจอย่างครบวงจร

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ วิสาหกิจ ” หมายความว่า กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ กองทุน ” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ องค์กรเอกชน ” หมายความว่า องค์กรของเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือตามกฎหมายเฉพาะ ที่มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง หรือวิสาหกิจขนาดย่อมที่ดำเนินการในทางอุตสาหกรรม การบริการ หรือการค้า และให้หมายความรวมถึง องค์กรเอกชนอื่น ที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

“ สำนักงาน ” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ คณะกรรมการ ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ คณะกรรมการบริหาร ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ ผู้อำนวยการ ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ รัฐมนตรี ” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 วิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม ได้แก่ วิสาหกิจที่มีการจ้างงาน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา 6 ให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการค้า

ทุน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสิบสองคน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการ การเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจาก ผู้แทนองค์การเอกชนอย่างน้อยหกคน

ผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคสอง ต้องเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในภูมิภาคอย่างน้อยสามคน

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่ได้รับการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรง คุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อ ดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรง ตำแหน่งติดต่อกันสองวาระไม่ได้

มาตรา 9 นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้น จากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7

มาตรา 10 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 11 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (2) กำหนดลักษณะของกิจการอื่นตามมาตรา 3 เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (3) กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 4 เสนอต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง
- (4) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรี และจัดให้มีการเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (5) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 37

(6) ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 37 มาตรา 38 และมาตรา 39

(7) เสนอแนะมาตรการทางด้านการเงิน การคลัง การเก็บภาษีอากร หรือด้านอื่น เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

(8) เสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

(9) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ และประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(10) กำกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 12 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 13 คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำมาตรา 10 และมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 14 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงาน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนเป็นผู้ปฏิบัติการ หรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

มาตรา 15 ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามรัฐมนตรีกำหนด

หมวด 2

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา 16 ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดประเภท และขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
- (2) กำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมควรได้รับการส่งเสริม รวมทั้งเสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (3) ประสานและจัดทำแผนการปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (4) ศึกษาและจัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ
- (5) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการดำเนินการให้มีกฎหมายใหม่ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (6) บริหารกองทุนตามนโยบายและมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร
- (7) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

(8) ปฏิบัติงานอื่นใดตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่า ด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา 17 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 16 และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) จัดให้ได้มา ถิ่นกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือถือทรัพย์สินต่าง ๆ เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นใด ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(2) กู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือลงทุน ทั้งนี้เพื่อการวิจัย พัฒนา และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยรวมเท่านั้น

(3) ให้ความอุดหนุนหรือช่วยเหลือเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(4) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(5) ร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(6) รับค่าตอบแทน และค่าบริการในการให้บริการ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ของสำนักงาน รวมทั้งความตกลงกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าบริการนั้น

(7) กระทบการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุน การให้ความอุดหนุน การให้ความช่วยเหลือจากเงินกองทุนหรือการเข้าร่วมกิจการหรือถือหุ้นตาม (2) (3) หรือ (4) ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่คณะกรรมการบริหารกำหนดตามมาตรา 20 (12) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา 18 ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกอบด้วย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมลงทุน อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกเจ็ดคนซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมีได้เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนอย่างน้อยห้าคน

มาตรา 19 ให้นำความในมาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร โดยอนุโลม เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 9 (3) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการ

มาตรา 20 คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายบริหารงาน ควบคุม กำกับดูแลกิจการโดยทั่วไป และรับผิดชอบซึ่งกิจการของสำนักงาน อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) พิจารณาอนุมัติการดำเนินการของสำนักงานตามมาตรา 16(1) (2) (3) (4) และ (5) เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

(2) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ และรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(3) อนุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการเงินและแผนงบประมาณที่สำนักงานจะดำเนินการในแต่ละปี

(4) กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการบริหารกองทุนของสำนักงาน

(5) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ในกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา 34

(6) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบัญชี และการเงินของสำนักงาน

(7) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงาน การบริหารงาน และปฏิบัติงานของสำนักงาน

(8) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของพนักงานและลูกจ้าง

(9) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้าง การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัยการลงโทษ และการอุทธรณ์การลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งการบริหารงานบุคคลโดยทั่วไป

(10) ออกข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือกผู้อำนวยการ และการมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทนหรือปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ

(11) ออกข้อบังคับว่าด้วยสวัสดิการหรือสงเคราะห์อื่นแก่พนักงานและลูกจ้าง

(12) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกู้ยืมเงิน และการให้กู้ยืมเงิน รวมทั้งการลงทุน การให้ความอุดหนุน หรือการให้ความช่วยเหลือจากเงินลงทุน หรือการเข้าร่วมกิจการ หรือถือหุ้น

(13) วางระเบียบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และวิธีการบริหารหรือจัดการกองทุนของผู้จัดการกองทุนตามมาตรา 36

(14) วางระเบียบการรับและการเบิกจ่ายเงินกองทุน

(15) จัดทำรายงานการรับและการจ่ายเงินกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

การจัดสรรเงินกองทุนตาม (5) และการกำหนดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระเบียบตาม (12) (13) และ (14) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว จึงให้ใช้บังคับได้

มาตรา 20 คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมายได้

มาตรา 21 ให้นำมาตรา 10 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา 22 ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 23 ให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการ รวมทั้งกำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนของผู้อำนวยการ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 24 ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

(2) เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

(3) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พนักงานส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างประจำของสำนักงาน

(4) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7

มาตรา 25 ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ผู้อำนวยการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา 26 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 25 ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะกรรมการบริหารให้ออกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24

มาตรา 27 ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานและตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของคณะกรรมการบริหารและบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(2) รับผิดชอบในการจัดการและดำเนินงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

(3) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 28 ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นตัวแทนของสำนักงาน และเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 29 ให้สำนักงานและถือไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการแยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีแสดงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง และถูกต้องตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความและหลักฐานอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา 30 ให้สำนักงานจัดทำบัญชีทำการ บัญชีแสดงรายรับ และบัญชีแสดงรายจ่าย ส่งผู้สอบบัญชี และให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบบัญชีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้ถือวันที่ 31 ธันวาคม เป็นวันสิ้นปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีที่คณะกรรมการบริหารเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อเสนอคณะกรรมการ

ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองรายงานผลการตรวจสอบบัญชีตามวรรคสอง

มาตรา 31 ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปีให้สำนักงานทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อเสนอคณะกรรมการ โดยแสดงงบดุล บัญชีทำการ บัญชีแสดงรายรับ และบัญชีแสดงรายจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาด้วย

หมวด 3

กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา 32 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเรียกว่า “ กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ” ประกอบด้วย

- (1) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (2) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (4) ดอกผลหรือรายได้ของกองทุน
- (5) เงินอื่นที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุน

เงินทุนประเดิมตาม (1) และเงินอุดหนุนตาม (2) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่สำนักงานโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

มาตรา 33 รายได้ของกองทุนและของสำนักงานให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้ในกิจการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องส่งเข้ากระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา 34 เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (1) ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืมสำหรับดำเนินการก่อตั้ง ปรับปรุง และพัฒนากิจการของวิสาหกิจหรือกลุ่มวิสาหกิจนั้นให้มีประสิทธิภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

(2) ให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชน เพื่อนำไปใช้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(3) เป็นเงินช่วยเหลืออุดหนุนการดำเนินการใด ร่วมกิจการ ร่วมทุน หรือลงทุนใดที่เกี่ยวกับการก่อตั้ง การขยายกิจการ การวิจัย พัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยรวม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(4) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานและการบริหารกองทุน

มาตรา 35 ในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา 20 (5) ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 37

ในกรณีเป็นการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลาง วิสาหกิจขนาดย่อม หรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืมตามมาตรา 34 (1) ให้คณะกรรมการบริหารกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้จากกองทุน อัตราดอกเบี้ย และหลักประกันตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วย

ในกรณีเป็นการให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนตามมาตรา 34 (2) ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาความจำเป็นตามแผนปฏิบัติงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนนั้น โดยในส่วนของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจให้คำนึงถึงงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับการจัดสรรไว้แล้วด้วย

มาตรา 36 คณะกรรมการบริหารอาจมอบหมายให้สถาบันการเงินที่มีนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เห็นสมควรเป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรตามมาตรา 34 และมาตรา 42 ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามมาตรา 20 (13)

ระเบียบตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมตามมาตรา 37 และมาตรา 38

หมวด 4

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา 37 ให้สำนักงานจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “ แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 11 (1) เสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อเสนอให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 38 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา 37 ให้สำนักงานจัดทำโดยประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลการวิจัยและการพัฒนาตลอดจนสภาพความจำเป็นและเงื่อนไขด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหาดังกล่าวที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยอาจจัดเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลางหรือระยะยาว ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามความเหมาะสมและควรจะต้องประกอบด้วย แผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือมาตราในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในชุมชน ในภูมิภาค และในท้องถิ่นชนบท โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

(2) การสนับสนุนและการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

(3) การพัฒนาหรือจัดตั้งตลาดทุนหรือตลาดเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(4) การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการและบุคลากรในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการบริหาร การจัดการ การตลาด การผลิต และการพัฒนา

(5) การพัฒนาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการจัดการการผลิต การบริหารงานบุคคล การเงิน การตลาด ตลอดจนการจัดการเชิงประยุกต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(6) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งการส่งเสริมภาพลักษณ์ การพัฒนารูปแบบ และการบรรจุผลิตภัณฑ์

(7) การส่งเสริมหรือการสนับสนุนด้านการตลาด การขยายตลาดทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ

(8) การส่งเสริม วิจัย และพัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการผสมผสานหรือประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น

(9) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิสาหกิจ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(10) การส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงและสนับสนุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับวิสาหกิจขนาดใหญ่

(11) การส่งเสริมการรวมกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือเพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกัน

(12) การส่งเสริมและพัฒนาองค์การเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(13) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการลงทุนและประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(14) การให้สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเพื่อขจัดความเสียเปรียบหรือความจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(15) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการด้านอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมและด้านสุขอนามัย

(16) การปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ และวิธีปฏิบัติที่เป็นอุปสรรค และเพิ่มต้นทุนต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(17) การส่งเสริมสนับสนุนด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ

(18) เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นใหม่ ตลอดจนการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถดำเนินการต่อไป หรือรวมทั้งสามารถขยายกิจการและแข่งขันกับกิจการอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สำนักงานประสานงานกับองค์การเอกชนด้วย

มาตรา 39 ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 40 เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามมาตรา 37 บรรลุเป้าหมายและเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการกำหนดแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดทำ และรับรองสถิติข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมออกเผยแพร่

รายละเอียดของสถิติข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดสถิติข้อมูลที่จะทำการเผยแพร่ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นสถิติข้อมูลที่แสดงภาพรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละสาขา เว้นแต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้นยินยอมให้เผยแพร่สถิติข้อมูลในรายละเอียดอื่นได้ด้วย

ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจส่งสถิติข้อมูลที่ทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงจัดทำรายงานสถานการณ์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อไป

มาตรา 41 เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา 40 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชนที่ต้องรายงานสถิติข้อมูลต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา 40

หมวด 5

การส่งเสริมและการสนับสนุนของรัฐ

มาตรา 42 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชน ที่ประสงค์จะขอความช่วยเหลือ ส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุนตามมาตรา 34 ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงาน หรือสถาบันการเงินที่คณะกรรมการบริหาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นผู้จัดการกองทุน หรือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการบริหาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมอบหมาย แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยรายละเอียดแสดงแผนงานและโครงการที่จะดำเนินการ

การขอและการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม หรือการสนับสนุน ตลอดจนคุณสมบัติของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ

องค์การเอกชนที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 43 ในการพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตาม มาตรา 42 ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพิจารณาจัดสรรให้ สอดคล้องกับแผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือมาตรการตามมาตรา 38 โดยคำนึงถึงความ เป็นไปได้และความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ การเงินการลงทุน และเงินทุนหมุนเวียนของ วิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนผู้ยื่นคำขอนั้น

มาตรา 44 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อส่งเสริมและ พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีความสามารถในการประกอบกิจการและแข่ง ขันกับกิจการอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจที่คณะ กรรมการเห็นว่าสมควรได้รับสิทธิและประโยชน์ เพื่อเสนอแนะให้ส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องสิทธิและประโยชน์ดังกล่าว พิจารณาดำเนิน การตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้น

ในการนำเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุรายละเอียดของสิทธิและประโยชน์ที่จะ ให้เพื่อเป็นการจูงใจในการประกอบกิจการ รวมตลอดถึงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลา ในการรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจนั้นไว้ด้วย

หมวด 6

การเพิกถอนการส่งเสริมและการสนับสนุนของรัฐ

มาตรา 45 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ประกอบวิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอก ชนใด กระทำการ โดยไม่สุจริต เพื่อให้วิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนของตนมี สิทธิได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตามมาตร 42 หรือได้รับสิทธิและ ประโยชน์ที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดตาม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตามมาตรา 44 ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอน การ

ช่วยเหลือ ส่งเสริมหรือสนับสนุน รวมถึงให้สิทธิและประโยชน์ที่วิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชน ได้รับตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาสั่งเพิกถอน การช่วยเหลือ ส่งเสริมหรือสนับสนุน และให้สิทธิและประโยชน์ดังกล่าว

มาตรา 46 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชนใด มิได้รายงานสถิติข้อมูลตามมาตรา 41 อาจถูกตัดสิทธิการได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 42 และมาตรา 44

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรตัดการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และสิทธิและประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งรายชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชนนั้นให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 44 พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา 47 ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตามมาตรา 11 (5) (6) (7) และ (8) และมาตรา 44 หรือต้องดำเนินการตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 39 มาตรา 40 และมาตรา 46 วรรคสอง ต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือข้อกำหนดของวรรคสอง ต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการ ในกรณีที่เห็นว่าไม่อาจดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดของคณะกรรมการได้ ให้รายงานประธานกรรมการหรือผู้ซึ่งประธานกรรมการมอบหมายพิจารณาพร้อมรายละเอียดแสดงเหตุผลภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดเช่นนั้น หรือได้รับแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการ หรือผู้ซึ่งประธานกรรมการมอบหมายเห็นควรดำเนินการกับรายงานตามวรรคหนึ่งประการหนึ่งประการใดให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด 7
บทกำหนดโทษ

มาตรา 48 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 12 ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา 49 ในวาระเริ่มแรก ให้อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมปฏิบัติหน้าที่ใน
ตำแหน่งกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร และให้กรม
ส่งเสริมอุตสาหกรรม ดำเนินงานในหน้าที่ของสำนักงานไปก่อนจนกว่าจะได้มีการจัดตั้ง
สำนักงานและมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระ
ราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บรรณานุกรม

- กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545. รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ปี 2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม
- . 2545. คู่มือสำหรับผู้ประกอบการ สถานประกอบการขนาดกลาง ขนาดย่อม
(SMEs) การใช้บริการการวินิจฉัยเบื้องต้น ภายใต้โครงการชูบชีวิตธุรกิจไทย
2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม กรมส่งเสริม
- . 2543. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.
- . 2543. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543.
กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.
- กรมล ทองธรรมชาติ. 2510. การเมืองระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช
- กิตติ พัฒนสินะกุล. 2542. การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและความสามารถ
ในการจัดการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
โครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จรินทร์ เทศวานิช. 2543. การเงินและการธนาคาร. ฉบับแก้ไขปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จินตนา บุญบงการ. 2542. “ ทางรอดเศรษฐกิจไทย การสร้าง SMEsในสังคมไทย”
จุฬาลงกรณ์ ธีวีกัล 43, 11 (เมษายน-มิถุนายน): 28
- จูไรรัตน์ ม่วงมงคล. 2527 การวิเคราะห์พฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

จรัสศรี ชิตเลิศเดชา. 2534. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทักษิณ ชินวัตร. 2546. แกะรอยนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. วารสาร SMEs Today. (มกราคม): 18.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. 2542. SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายแผนงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
ธนาคารแห่งประเทศไทย.

2544. รายงานสถิติเศรษฐกิจและการเงิน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์.

ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, 2542. การสนับสนุนทางการเงินให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย (SMEs) ซีพจรเศรษฐกิจ วารสารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 15 (กันยายน – ตุลาคม): 25.

บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด. 2540. รายงานการศึกษาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพการพิมพ์.

วาสนา พงสานรากุล และ มยุรี ชัยสิทธิ์. 2543. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไทย วารสารธนาคารแห่งประเทศไทย. 25, 9, (พฤษภาคม): 12 -14.

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2542. SMEs เสาหลักของอุตสาหกรรมกู่ชาติ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น).

วิณะวัฒน์ โอภาสวัฒนา. 2543. นโยบายรัฐเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) : ศึกษาเฉพาะกรณีภาคอุตสาหกรรมการผลิต วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ และ กาญจนา ชรรณวาท. 2545. เอกสารประกอบบรรยายวิชาวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (EC 606). กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ศิรินันท์ วัชรกร. 2519. บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการระดมเงินฝากและปล่อย
สินเชื่อ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมยศ นาวิการ. 2527. บทบาทของสถาบันการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
ไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศรี คุโรวาท. 2542. เอสเอ็มอีกับเศรษฐกิจไทย วารสารท่องเที่ยวโลกเศรษฐกิจ
บมจ.ธนาคารนครชน 22, 11 (มกราคม – มีนาคม): 42.
- สมศักดิ์ เทพสุทิน. 2546. เปิดศักราชใหม่ของอุตสาหกรรมไทย. วารสาร SMEs
Today (มกราคม): 19.
- อินทรเทพ อาจแสน. 2542. กลยุทธ์สร้างเจ้าแก SMEs. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
นารี อินไฟ.
- Coundessus, Michael. 1996. Conference on Safe and Sound Financial Sys,
(September).
- Lanwell, Harold D., and Kaplan Abraham. 1970. **Power and society**. New Haven:
Yale University Press.
- Markowitz, H.M. 1952. Portfolio Selection. **Journal of Finance** 12 (January):
77-91.
- Michael. 1991 **Deregulation, Credit Rationing, Finance Fragility and
Economic Performance**. Department of Economics and Statistics
Working Paper, New York: Wiley and Sons.
- Van Meter, Donald S., and Carl E. Van Horn. 1975. The policy implementation
process: A Conceptual Framework. **Administration and Society**. 51
(February): 445-488.

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ ชื่อสกุล : นายชนะพัฒน์ พลับปลา
- วัน เดือน ปีเกิด : 20 สิงหาคม 2504
- สถานที่เกิด : จังหวัดพิษณุโลก
- วุฒิการศึกษา : สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2520
สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2534
- ตำแหน่งหน้าที่
การทำงานปัจจุบัน : ผู้ช่วยผู้จัดการส่วน อำนวยสินเชื่อ
ประจำสำนักงานเขต 10
(สาขานิคมอุตสาหกรรมบางปู)

